

ÅRSREDOVISNING
2017

KONSTFACK
University of Arts, Crafts and Design

Omslag framsida: "The Tool, The Practice, The Experience. Methods for exploring spaces", Matilda Emricson, masterprogrammet Rumslig gestaltning, foto: Gustav Karlsson Frost.

Omslag baksida: "Precarious topiary", Erik Öberg, masterprogrammet CRAFT! - Textil, foto: Erik Öberg.

Tryck: Danagård Litho februari 2018.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

KONSTFACK BYGGER FRAMTIDEN	2
RESULTATREDOVISNING	3
2. GEMENSAMT FÖR HÖGSKOLAN	3
2.1 Kvalitet i verksamheten	3
2.2 Kompetensförsörjning.....	6
2.3 Internationalisering.....	11
3. UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ	14
3.1 Rekrytering, kommunikation och samverkan.....	14
3.2 Lärarutbildning: vägledning, dimensionering och utveckling	16
3.3 Studenter: resultat och målpuppfyllelse.....	17
4. FORSKNING, KONSTNÄRLIG FORSKNING OCH UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ.....	25
4.1 Forskningsmiljö.....	25
4.2 Forskarutbildning	26
4.3 Externfinansierad forskning	26
4.4 Forskningsanknytning av utbildning	28
5. EKONOMISK RESULTATREDOVISNING	29
EKONOMISK REDOVISNING	39
6.1 Resultaträkning	39
6.2 Balansräkning	40
6.3 Anslagsredovisning.....	42
6.4 Underlag för beräkning av grundutbildningsanslag	43
6.5 Redovisnings- och värderingsprinciper	44
6.6 Styrelse 2017	46
6.7 Redovisning av sjukfrånvaro	47
6.8 Noter till resultat- och balansräkning	48
7. Sammanställning över väsentliga uppgifter	56
Styrelsens underskrifter	58

Resultatredovisning: Tabeller

Tabell 1.	Personalomsättning 2017 – 2015, rörlighet i procent
Tabell 2.	Årsarbetskrafter per lärarkategori 2017 – 2015
Tabell 3.	Köpta undervisningstjänster 2017 - 2015
Tabell 4a.	Anställda den 31 oktober 2017 – 2015 fördelade efter kön, antal och andel i procent
Tabell 4b.	Antal nyrekryterade lärare 2017 - 2015
Tabell 5.	Antal studentutbyten 2017 – 2015
Tabell 6.	Antal lärarutbyten 2017 – 2015
Tabell 7.	Inresande studenter 2017 – 2015
Tabell 8.	Utökning av antal platser på lärarutbildningarna 2017 – 2016
Tabell 9a.	Antal sökande till kandidatprogram och lärarprogram, varav komplett ansökan samt antagna läsåren 2017 – 2015
Tabell 9b.	Antal sökande till masterprogram fördelade per inriktning, varav komplett ansökan samt antagna år 2017 – 2015
Tabell 9c.	Antal sökande och antagna till SSES-kurser 2017 – 2015
Tabell 10a.	Antal helårsstudenter (HST), fördelning på kurser och program 2017 – 2015
Tabell 10b.	Antal helårsprestationer, fördelning på kurser och program 2017 – 2015
Tabell 11.	Examensutfall, redovisat per utbildningsprogram 2017 – 2015
Tabell 12.	Programstudenter fördelade efter kön 2017 – 2015, antal och andel i procent

Konstfack bygger framtiden

2017 var på många sätt händelserikt för världen och för Konstfack. Under senhösten skakades vi av #metoo-rörelsen, där personliga vittnesmål om trakasserier chockade oss, men även ledde till ett välbehövligt ifrågasättande av beteendemönster och kulturer. #metoo har påverkat alla samhällssektorer, både inom kulturområdet och högskolan. Konstfack har nolltolerans mot både sexuella trakasserier och andra typer av maktmissbruk och härskartekniker och vi har skärpt våra rutiner för att hantera sådant. I våra rekryteringsrutiner ingår t ex att lärare i sin provföreläsning ska ge exempel på hur de vill arbeta med pedagogiska perspektiv i undervisningen och vi har skärpt frågorna vid referenstagning vid anställningar till att omfatta kränkande beteenden. Vi har även sett över fest- och alkoholregler för att minska risken för olämpligt beteende studenter emellan.Handledarrollen för konstnärliga utbildningar är central. Där är vår praxis att inte bara ha en handledare, utan flera, under utbildningen.

Hösten 2017 blev även historisk ur ett internt perspektiv. Med glädje tog vi emot ett efterlängtat besked om en ökning på 10 miljoner kronor av vår forskningsbudget fr.o.m. 2018. I en värld av stora utmaningar kan inte teknik eller artificiell intelligens lösa våra problem utan att vi samtidigt för parallella diskussioner om moral, etik, värderingar och estetik. Traditionellt utgår kunskap i högskolan från Aristoteles två begrepp Episteme – fakta om världen – och Techne – hur man gör (räknar, bygger, konstruerar, botar). Aristoteles tredje fält, Fronesis – det som handlar om etik, moral, "timing", omdöme, värde och uttryck är – tillsammans med Techne – centralt i den konstnärliga grunden och inom lärarutbildning. Konstfack är därmed en nod för kunskap baserat i konstens och lärandets fält, något vi byggt under snart 175 år och ser fram mot att fortsätta utveckla, nu i större utsträckning också inom forskningen. Ett sådant omtänkande av relationen individ, samhälle och miljö ger nya perspektiv och föreslår hållbara framtidsalternativ.

Samverkan med det omgivande samhället är en självklar del av vår verksamhet. Vi deltar och bidrar både lokalt och internationellt, vid utbyten, konferenser, utställningar och debatter. Forskningsveckan är etablerad som årlig festival/konferens med brett deltagande och internationella gäster. Vi tar med studenter till internationella konferenser och utställningar (Hong Kong, Kuba, Grekland m.fl.) och uppmanar till utbyten med skolor i hela världen. Även mer lokala utbyten sker med glasbruk i Småland, konsthallar och förortsinitiativ (Tensta Konsthall, Skärholmen etc.), Moderna Museet och lärosäten som KTH och Södertörns Högskola.

Konstens frihet är nära förbunden med dess krav på både tolkningsbarhet och tolkningsfrihet – att det offentliga samtalet förblir öppet och oavslutat. Det är demokratins centrala förutsättning. Detta utbildar vi i, men det är en utmaning att visa resultat i fråga om kvalitetsrapportering och mätbarhet.

Konstfack är även en kulturinstitution, en del av svensk historia, samtid och framtid. Det kan ta lång tid för ett verk att få fullt genomslag. Under 2017 har vi därför med både entusiasm och vånda börjat skapa vårt eget kvalitetssystem. Glädjande nog kom vi ut bland de bästa i Universitetskanslersämbetets (UKÄ) första tematiska utvärdering av hållbarhet i utbildningarna.

Maria Lantz, rektor

RESULTATREDOVISNING

2. Gemensamt för högskolan

2.1 Kvalitet i verksamheten

Kvalitetsarbete

Konstfacks nya kvalitetssystem, som fastställdes av rektor i december 2016, började implementeras under 2017. En pilotomgång, med syfte att följa upp utbildningarnas förutsättningar för kvalitet, genomfördes för fyra program och fyra fristående kurser vid Institutionen för bild- och slöjdpedagogik (IBIS) och Institutionen för design, inredningsarkitektur och visuell kommunikation (DIV). Uppföljningarna ska efter återkoppling från Utbildnings- och forskningsnämnden (UFN) ligga till grund för fortsatt kvalitetsutveckling av program och kurser. Berörda institutioner involverade undervisande personal, studenter och alumner i sitt arbete. I anslutning till uppföljningarna genomfördes ett internt seminarium med fokus på utbyte av goda exempel, där ett 40-tal lärare deltog.

Dialog och erfarenhetsutbyte är centrala verktyg för att stärka implementeringen av det systematiska kvalitetsutvecklingsarbetet. I februari samlades till exempel lärare och ansvarig personal på Institutionen för konst för en tvådagars konferens på Långholmen i syfte att genomlys och kvalitetsgranska kandidatprogrammet. Ett kontinuerligt uppföljningsarbete för kursplaner och utbildningens struktur har fortsatt under året. DIV genomförde en heldagskonferens i oktober där fokus var dels arbetsformer för ämnesutveckling, dels studenternas rättssäkerhet och kvalitetssäkring av stegen "från kursplanering till poängrapportering och restuppgifter". Institutionen för konsthantverk (KHV) ägnade en halv dag i november åt information om kvalitetssystemet och reflektion kring hur vissa kvalitetsaspekter i utbildningen kan förbättras.

Den interna konferens som anordnas av ledningen varje år i augusti fokuserade denna gång på erfarenhetsutbyte kring konstnärlig handledning. Dagarna inleddes med en gästföreläsning om handledningssamtalet. Studentrepresentanter deltog och tillförde sitt studentperspektiv i diskussionerna.

Utveckling av studiestarten är ett annat pågående arbete. Under Konstfacks årliga workshop för all personal, "Open Place", på temat "Jag och alla andra", har hela personalen fått diskutera och lämna förslag på hur terminsstarten kan förbättras.

De fem ämnesråden och programrådet för lärarutbildningen – alla med studentrepresentanter och företrädare för yrkeslivet – ansvarar för att främja utveckling av utbildningen och bereda förslag som rör utbildningens innehåll. Utvecklingsarbetet sker kontinuerligt med hänsyn till samhällets och yrkeslivets krav, utvecklingen inom forskning och ämnesutvecklingen. Utbildnings- och forskningsnämnden delade ut medel till våra ämnesråd för att ytterligare stärka kopplingen mellan utbildning och forskning. Här är några exempel på hur medlen har använts:

- Finansiering av två forskningsdagar om digitalisering i bild och slöjddämnet (*Uppdrag digitalisering – Mission possible!*).
- Fokusgrupp för studenter i konst, *Immediate Archaeologies*, tätt kopplad till en forskares arbete, avslutades med en utställning i Brasilien i samarbete med the Museum of Archaeology and Ethnology of Bahia och the Federal University of Bahia.

Studentinflytande

2016 gavs nuvarande studentkår fortsatt ställning som studentkår vid Konstfack. Ett nytt treårigt avtal, som gäller fram till 30 juni 2019, tecknades. Syftet är att ge förutsättningar för studentinflytande och därmed stärka studenternas möjligheter att bevaka och medverka i utvecklingen av utbildningen och påverka förutsättningarna för studier vid Konstfack, även när det gäller arbetsmiljö. Avtalet säkerställer att studenterna erbjuds plats i alla rådgivande och beslutande organ – också i det nybildade Forsknings- och

forskarutbildningsutskottet, där doktoranderna har en representant. För att öka studenternas engagemang och säkerställa att de har representanter i olika organ förs en aktiv och återkommande dialog med studentkåren. Det kan dock emellanåt vara svårt att rekrytera studentrepresentanter till alla beredande organ. Därför bedrivs även en kontinuerlig och direkt dialog med studenterna på de olika utbildningarna.

Studenternas kursvärderingar är en viktig del av kursutvecklingsarbetet och säkerställer att studenternas synpunkter synliggörs, förutsatt att svarsfrekvensen är tillräcklig. För att förbättra svarsfrekvensen och mer systematiskt ta tillvara studenternas synpunkter fastställdes 2016 nya riktlinjer för kursvärderingsprocessen, som började implementeras 2017. Detta innebär att varje institution tillämpar den övergripande processen utifrån typ av kurs och förutsättningar. Svarsfrekvensen på de digitala enkäterna är ofta låg, speciellt för kurser med få studenter. För utbildningarna inom DIV har dock schemaläggningen av utvärderingstillfällen lett till en något högre svarsfrekvens.

Verksamhets- utveckling

En reviderad plan för verksamhetsstöd fastställdes i början av året. Fokus har legat på följande gemensamma utvecklingsområden:

- Kvalitetssäkring av utbildning, forskning och administration
- Planering, kompetens och effektiva processer vid systemintegration, inklusive informationssäkerhet och riskhantering
- Kompetensförsörjning och arbetsgivarpolitik (se avsnitt om kompetensförsörjning)
- Kvalitativt nyttjande av verkstadsresurser och lokaler

Som ett resultat av detta märks bland annat:

- All ekonomiadministration har samlats inom förvaltningen för att minska sårbarheten i arbetet och skapa mer enhetliga arbetssätt.
- Den nationella övergången till det studieadministrativa systemet LADOK3 genomfördes med lyckat resultat, vilket är av vikt för andra system och processer. LADOK3 ska bland annat leda till ökad digital självservice och snabbare rättssäkra flöden.
- Under 2017 började det nationella administrations- och informationssystemet för samordnare av särskilt pedagogiskt stöd (Nais) att användas. Systemet underlättar administration och uppföljning av stöd till studenter med funktionsnedsättning och ett enkelt sätt för studenterna att ansöka om särskilt stöd.
- Budget och ansvar för alla personaldatorer överfördes till IT-enheten i syfte att uppnå kostnadseffektivitet med bibehållen hög kvalitet. Samtidigt implementerades en ny telefonlösning med mobila enheter för hela Konstfack.
- Inköp av systemet Canvas som stöd för undervisning i en digital lärandemiljö.
- Informationssäkerheten stärktes genom fortsatt utveckling av systemförvaltningsdokumentation, informationsklassning och förberedelse inför dataskyddsdirektivets införande våren 2018.
- En kartläggning av verkstadsresurser har genomförts som grund för ett ökat kvalitativt nyttjande av dessa resurser.

Sammantaget kan konstateras att årets utveckling av stödverksamheten sammanfaller med den digitala utvecklingen i all offentlig verksamhet, vilken medför utmaningar inom säkerhet och personuppgiftshantering. I övrigt har arbete framförallt rört intern utveckling av rutiner, gemensamma arbetssätt och tydlighet i arbetsfördelning och ansvar.

Under året har Konstfacks övergripande mål för lika villkor tydliggjorts och en plan för jämställdhetsintegrering har tagits fram för 2017–2019, se Kompetensförsörjning.

Hållbar utveckling

I samband med den tematiska utvärdering som UKÄ genomförde i början av året gjordes en genomgång över hur hållbar utveckling behandlas i verksamheten. Bedömargruppen ansåg att Konstfack visade stor medvetenhet kring hållbar utveckling och grep sig an

frågan brett. Vi bedöms ha en välutvecklad process för arbetet med hållbar utveckling. Självvärderingen visade att perspektivet hållbar utveckling återfinns i alla utbildningar, inte minst i verkstäder, där en stor del av undervisningen sker. Ett exempel från utbildningen i Konst är fokusgruppen *Den ofokuserade fokusgruppen* som samlar studenter från kandidat- och masterprogrammet med intresse för att knyta samtida ekokritiska och ekofilosofiska frågeställningar till en konstnärlig praktik. Ett annat exempel är kursen *Design – Material, hållbarhet och utställningsrummet* för ämneslärarstudenter, där samverkan med Livstycket i Tensta kring textilt material och hållbarhet resulterade i en utställning i Vita Havet. Under våren deltog två lärare och två studenter från IBIS i en extern kurs om hållbar utveckling för bildlärare, med fokus på utbildningens förändringskraft.

Flera examensarbeten på Konstfacks vårutställning hade inriktning mot hållbar utveckling och lyfte frågeställningar kring exempelvis masskonsumtion. Som exempel kan nämnas *Urban Nature Center*, om utvecklingen av lärmiljöer och hur de kan samspela med naturen i staden, *Att blunda för verkligheten – skapandet av värdefulla kläder i en värdelös bransch* och *Fashruption Machine*, en diskussion om hur mode används och produceras.

Arbetsmiljö

Med en god fysisk och psykisk arbetsmiljö som mål har Konstfack fortsatt implementeringen av Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd om organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) genom att

- Revidera policy och riktlinjer för rehabilitering och arbetsanpassning vid Konstfack samt förtydliga ansvar för chef och medarbetare vid anställds sjukfrånvaro.
- Säkerställa att frågor kopplade till olika former av trakasserier samt organisatorisk och social arbetsmiljö finns med i kommande medarbetarundersökning.
- Inleda diskussioner om prefektstöd med mål att förbättra arbetsmiljön för prefekter.
- Kontinuerligt arbeta med att förtydliga roller, ansvar och mandat utifrån myndighetens befintliga riktlinjer och beslut.
- Besluta om nytt arbetstidsavtal för T/A-personal med utökade flexitidsramar med målet att underlätta för medarbetare i olika livsfaser.

Under 2017 har arbete skett utifrån exempelvis de handlingsplaner som samtliga personalgrupperingar på Institutionen för bild- och slöjdpedagogik tog fram 2016. I syfte att främja en god arbetsmiljö och förebygga risk för ohälsa på grund av organisatoriska och sociala förhållanden i arbetsmiljön har sex områden prioriterats. Bland annat har återkommande mötesformer, såsom årskurslag, skapats. De ska bidra till transparens vid kursplanering, underlätta diskussioner om tjänstefördelning, organisering och förtydligande av det didaktiska arbetet och på så sätt minska stress och hög arbetsbelastning.

Brandsäkerhetsarbetet har resulterat i en fungerande brandskyddsorganisation och ett systematiskt arbete med brandsskyddsfrågor. Att lösa textilverkstadens arbetsmiljöproblem, bland annat brister i ventilationen, var fortsatt prioriterat. Under 2017 slutfördes dessa förbättringsarbeten och uppföljningen visade att studenter och personal nu var nöjda. Verkstadslokaler för industridesign har haft ett långvarigt arbetsmiljöproblem som åtgärdades genom ombyggnation av spånsugsventilationen. Att återluft från spånsugsanläggningen nu leds ut via taket har förbättrat luftkvaliteten.

Årlig introduktion i arbetsmiljö och säkerhet för personal och studenter genomfördes vid höstterminens start samt för personal under vårterminen.

Arbetsmiljöverkets självskattningstest ingår som diskussionsunderlag i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Maximala poäng är 5,0 och under treårsperioden 2015 – 2017 pekar resultatet på en försämring: 3,6 poäng (2015), 3,4 (2016) och 3,3 poäng (2017). Detta förklaras av att sjukskrivningar och nyrekryteringar av chefer orsakat fördröjning och omstart i vissa frågor.

2.2 Kompetensförsörjning

Nedan redovisas åtgärder som vidtagits 2017 för att säkerställa att kompetens finns för:

- att bibehålla och utveckla utbildningens och forskningens kvalitet,
- att stödverksamheten utvecklas på ett sätt som stödjer ovanstående och ett effektivt resursutnyttjande samt
- att högskolans roll som statlig myndighet säkerställs.

2017 har Konstfack fullgjort dessa uppgifter genom exempelvis rekrytering av nya kompetenser, förändring av arbetsuppgifter och anställningars omfattning/antal, kompetensutveckling, omvärldsbevakning och aktivt deltagande inom våra verksamhetsområden. Förändringarna ska ses mot bakgrund av en kontinuerlig intern verksamhetsutveckling, beslut, t ex fastställda interna utbildningsuppdrag, och skeenden i omvärlden.

Konstfack arbetar aktivt med kompetensförsörjning för att attrahera, utveckla och behålla kompetens. Flertalet lärare är visstidsanställda enligt 4 kap 10 § Högskoleförordningen, varför huvuddelen är anställda högst tio år. Merparten av lärarna har deltidsanställning. Syftet är att säkerställa och möjliggöra deras kontakt med yrkeslivet inom det konstnärliga området och därmed möta Konstfacks verksamhetsmål på kort och lång sikt.

Årets arbete med effektiviserad löne- och anställningsprocess prioriterades av flera skäl:

- Våren 2017 övergick Konstfacks lönehantering till Statens servicecenter (SSC), inklusive byte av lönesystem. Vid implementeringen har alla processer som hör samman med lön setts över. Fördelen på sikt väntas bli minskad sårbarhet, ökat digitalt stöd och minskat dubbelarbete inom lönehandläggning – medan kostnaderna ökar väsentligt. Konstfack har genom sin tidiga anslutning inom sektorn agerat pilot och bidragit till samverkan och utveckling av SSC:s framtagande av processer och formulär. Arbetet har krävt extra resurser från HR:s ordinarie bemanning för att uppnå mål om anslutning 2017. Vi har förbättrat rutiner inom HR-processerna lön och bemanning under året. Efterarbete/kvalitetssäkring kvarstår dock.
- Under året centraliserades HR- och ekonomiresurser vid förvaltningen med ekonomi- och HR-handläggare som kontaktpersoner gentemot institutioner och förvaltning. Syftet är att på sikt minska sårbarhet och dubbelarbete samt stärka enhetliga myndighetsövergripande processer och arbetssätt inom HR och ekonomiområdet.
- Arbetsrättsliga och arbetsgivarpolitiska frågor om hantering av tidsbegränsade anställningar och utlysning av nyanställningar har stått i fokus nationellt. Förändrade tolkningar av regelverk och behov av nya rutiner har därför prioriterats 2017 och kommer att vara fortsatt prioriterade. Detta avspeglas i att ett stort antal timanställningar har ersatts av månadsanställningar (s.k. gästlärare).

Med anledning av att Konstfack fått utökade forskningsmedel inrättades och tillsattes under året en vice-rektorsfunktion med ansvar för det strategiska forskningsarbetet vid Konstfack fr.o.m. årsskiftet. Utöver detta tillsattes under året ny prorektor efter hörande.

Rekrytering

2017 nyrekryterades 51 medarbetare (2016: 23; 2015: 30), varav 30 lärare. En stor grupp bland dessa är de ovan nämnda gästlärarna. Det stora antalet nyrekryteringar ska även ses mot bakgrund av den personalbrist som fanns vid HR 2016, då ett stort antal rekryteringar flyttades fram till 2017. Bland nyrekryteringarna kan nämnas en prefektanställning, ny fastighetschef och ny ekonomichef.

Kompetensbrist har främst rått inom området IT-systemutveckling och systemförvaltning, där searchbolag anlåtats för att nå målet med tillsättning av en IT-resurs.

En lektor blev befordrad till professor, vilket var en välkommen förstärkning av kompetensen inom våra lärarutbildningar.

I tabell 1 redovisas nyanställda respektive de som slutat under året i förhållande till genomsnittligt antal anställda vid Konstfack. Lärarnas anställningsformer bidrar till en hög rörlighet.

Tabell 1. Personalomsättning 2017 – 2015, rörlighet procent (Arbetsgivarverkets lönestatistik)

Andel nyanställda/de som slutat på myndigheten i relation till genomsnittligt antal anställda	2017		2016		2015	
	Nya	Avg	Nya	Avg	Nya	Avg
Konstfack	14	15	11	16	17	17
Riket	14	12	13	12	12	11

Årsarbetskrafter

2017 hade Konstfack i medeltal 191 anställda vilket är en minskning med 10 jämfört med föregående år, se Väsentliga uppgifter. Totalt genomfördes 167 årsarbetskrafter vilket istället är en kraftig ökning med 23 årsarbetskrafter, se Väsentliga uppgifter. Ökningen av antalet årsarbetskrafter förklaras främst av gruppen gästlärare (17 årsarbetskrafter) som tidigare varit timanställda (vilket inte redovisas som årsarbetskraft), se arbetsrättsliga och arbetsgivarpolitiska frågor ovan.

Trots ökningen svarade – liksom tidigare år – lärarna för hälften av årsarbetet totalt (85 årsarbetskrafter, 50 %) vid Konstfack under 2017, se tabell 2 (se även Väsentliga uppgifter för jämförelse över tid). I kategorin lärare ingår även rektor och prefekter, vilket är en anpassning till redovisningen vid lärosäten nationellt.

Tabell 2. Årsarbetskrafter per lärarkategori 2017 – 2015

År	Professor	Lektor	Adjunkt	Gästlärare	Rektor	SUMMA
2015	12	38	25	-	1	77
2016	14	34	24	-	1	73
2017	12	34	21	17	1	85

Övergången till ett nytt lönesystem (Primula) har försvårat uttag av personalstatistik. Tidigare redovisning av fördelning av årsarbetskrafter per institution är ännu inte möjlig.

Då lärarna räknas bort återstår 82 årsarbetskrafter bland övrig personal, vilket är en ökning med 10 jämfört med föregående år. Ytterligare en doktorand anställdes under året, varvid gruppen (som ingår bland övriga anställda) ökade från 3,9 till 4,3 årsarbetskrafter. I övrigt förklaras ökningen av ökad bemanning av HR-enheten (trots fortsatt långtidssjukskrivning och tjänstledigheter), nyanställningar som gått omlott vid exempelvis pension, tillfällig utökning i samband med ny grafisk profil, nyanställning inom utbildningssamministrativt stöd vid institution samt s.k. moderna beredskapsjobb, se nedan.

Köpta undervisningstjänster

Köpta undervisningstjänster har ökat jämfört med föregående år inom ordinarie utbildningsprogram. Ökningen rör främst en institution där det under en övergångsperiod saknats professor och lektor.

Tabell 3. Köpta undervisningstjänster 2017 – 2015

	2017	2016	2015
Köpta undervisningstjänster, tkr	6 141	5 399	5 436

Moderna beredskaps- arbeten	2016 gav regeringen två olika uppdrag till statliga myndigheter att ta emot dels nyanlända arbetssökande, dels arbetssökande med funktionsnedsättning för praktik 2016–2018. Regeringens satsning på moderna beredskapsjobb i staten, som införs successivt från och med 2017, innebär att arbetsgivaren erhåller visst ekonomiskt stöd för lönekostnaden samt handledning. Konstfack har anställt en samordnare och projektledare för uppdraget. I uppdraget har ingått behovsanalys av möjliga tjänster, kravspecifikation av efterfrågad kompetens, informationsspridning av regelverket och samarbete med Arbetsförmedlingen. I november 2017 hade Konstfack tre personer anställda inom ramen för modernt beredskapsarbete och en praktikant under kortare tid.
Kompetensutveckling	Konstfacks medarbetare deltar kontinuerligt i utbildningar och nätverk inom respektive verksamhetsområden. Vid institutionerna märks ett aktivt deltagande i konferenser och nätverk i syfte att fördjupa och aktualisera kompetens med relevans för den utbildning och forskning som bedrivs, se även Internationalisering. Ett par lärare har deltagit i kurser i svenska respektive handledarutbildning på engelska. Vid institutionerna märks även en satsning med processtöd i arbetet med personalgrupperna. Vid årets gemensamma chefsutbildning ägnades en dag åt digitalisering och innovation med inriktning på ledarskap inom organisationer och högre utbildning. Ytterligare en halvdag hade fokus på ohälsa i arbetslivet. Två prefekter har deltagit i det s.k. Högre ledarskapsprogram som anordnas av Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF). Ytterligare en chef avslutade ett motsvarande program under våren. För cheferna märks även utbildning i lönesamtal/lönesättande samtal, arbetsrätt, förvaltningsrätt samt social och organisatorisk arbetsmiljö. Utöver nätverkande inom chefernas olika ansvarsområden kan nämnas den konferens om kvalitets- och utvecklingsarbete inom administrationen som arrangerades av SUHF och där flera chefer deltog. Övrig administrativ personal har uppdaterat sin kompetens med anledning av förändrad förvaltningslag och hantering av personuppgifter. De har även haft kompetensutveckling i IT-säkerhet, diskrimineringslag, E-arkivering, kompetensbaserad intervjueteknik samt deltagit i utbildningar i samband med byte av telefoni, bibliotekssystem m.m. Konstfack erbjuder årligen ett introduktionsprogram för nyanställda som även är öppet för redan anställda med syftet att öka personalens kunskap om de olika discipliner som ryms inom Konstfack och skapa förutsättning och möjligheter till nya samarbeten mellan institutioner och enheter. I samma anda genomförs personalfrukostar och rektors lunchmöte för alla anställda, där medarbetare uppdateras i aktuella verksamhetsfrågor. I anslutning till personalfrukost erbjuds även intern kompetensutveckling där lärare och andra delar med sig av sin kunskap. Inför varje läsårstart anordnas även en heldag (i år kallat "Open-Place") som i år belyste grupputvecklingsperspektivet och olika personlighetstyper utifrån olika teorigrunder kompletterat med uppskattad körsång.
Pedagogisk utveckling	Alla lärare vid Konstfack som saknar högskolepedagogisk utbildning ska genomgå grundkurs i högskolepedagogik för högskolelärare (7,5 HP). Under läsåret 2017 var totalt 7 lärare registrerade: 1 professor, 3 lektorer och 3 adjunkter.
Lika villkor	Konstfack strävar efter att vara en jämställd arbetsplats där alla medarbetare har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter i arbetet. Konstfacks plan för lika villkor utgår från diskrimineringslagen och tidigare behovskartläggning. För perioden 2015 – 2017 angavs mål och åtgärder inom följande prioriterade områden: - diskriminering, trakasserier och härskartekniker, - arbetsförhållanden, - rekrytering och - lönefrågor.

Jämställdhets- integrering

På regeringens uppdrag fastställdes våren 2017 en plan för jämställdhetsintegrering i 2017 – 2019 som syftar till att nå regeringens jämställdhetspolitiska mål (prop 2008/09:1, bet. 2008/09:AU1, rskr. 2008/09:115), att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Av planen, som under 2018 ska ersätta bland andra Konstfacks plan för lika villkor i arbetet, framgår att Konstfack ska bedriva ett aktivt arbete för lika villkor oavsett kön, social, ekonomisk, geografisk eller etnisk bakgrund, och mot all form av diskriminering. Arbetet gäller både anställda och studenter som deltar i eller söker sig till högskolans verksamhet. (se även 3.1 Rekrytering, kommunikation och samverkan.)

Konstfack har börjat kartlägga prioriterade områden som tjänstefördelning, karriärvägar samt resursfördelning och medfinansiering vid forskning, genom att granska statistik och styrdokument. Andra insatser rör kompetensutveckling, översyn av planer och policyer samt information på intranätet som berör jämställdhet och likabehandling.

Aktiva åtgärder under året för att förhindra trakasserier är bl.a. att vid nyanställningar av lärare ge referenspersoner specifika frågor om eventuella tidigare trakasserier. Sökande får också vid intervju tillfället berätta om hur de ser på exempelvis intersektionalitet och normkritik. I anslutning till pågående metoo-debatt har rektor, i flera olika kanaler, tydligt deklarerat myndighetens nolltolerans mot alla typer av trakasserier samt hänvisat till befintliga policyer/riktlinjer för anmälan och omhändertagande av ärenden. Begrepp som normkritik och normkreativitet används då frågor kring makt, könsroller och exkludering ska belysas i undervisning, projekt och samarbeten.

Lönekartläggning

Under hösten 2017 har en samverkansgrupp med representanter från arbetstagarorganisationer och arbetsgivare genomfört en lönekartläggning för att hitta eventuella osakliga löneskillnader. Föregående lönekartläggning har följts upp och gruppen har tittat på såväl lika som likvärdiga arbeten och stämt av med lönesättande chefer under arbetets gång. Kartläggningen med tillhörande handlingsplan slutförs våren 2018.

Kön

Konstfack uppfyller sedan tidigare regeringens nationella mål om att hälften av nyrekryterade professorer ska vara kvinnor senast 2030. Detta kan delvis ses som en effekt av att anställning av lärare i konstnärlig verksamhet sker i perioder om 5 + 5 år, vilket innebär att lärarkåren byts ut kontinuerligt.

I övrigt görs en rad insatser för att uppnå jämn könsfördelning (60/40) i alla anställningskategorier. Jämställdhetsaspekten beaktas vid utlysning av lediga anställningar. Innehåll och medieval vid platsannonser beaktas för att attrahera sökande från underrepresenterat kön. Både kvinnor och män kallas till anställningsintervju då detta är möjligt. HR-enheten svarar för att tydliga, dokumenterade rekryteringsprocesser finns för att minimera risken för diskriminering av sökande till lediga anställningar.

2017 var 58 procent kvinnor och 42 procent män bland anställda totalt, se tabell 4a. Könsfördelningen var jämn bland lärare totalt (professor, lektor och adjunkt) år 2017, en förbättring jämfört med föregående år. Inom gruppen professorer var könsfördelningen fortsatt jämn med 53 procent kvinnor 2017. Även inom gruppen lektorer respektive adjunkter håller sig könsfördelningen inom 40/60.

Andelen kvinnor bland teknisk/administrativ personal är fortsatt hög även då den har sjunkit något (67 %), varför snedfördelningen kvarstår i denna personalgrupp.

Bland chefer totalt har andelen kvinnor ökat från 58 till 64 procent, vilket förklaras av nyrekrytering vid institutionerna. Inom förvaltningen är andelen kvinnor densamma under

treårsperioden. (För att öka tabellens läsbarhet anges endast andel kvinnor i procent i en separat kolumn).

Tabell 4a. Anställda den 31 oktober 2017 – 2015 fördelade efter kön, antal och andel i procent

Befattning	2017			2016*			2015		
	Män	Kv	Kv %	Män	Kv	KV %	Män	Kv	Kv %
Lärare (ej rektor, prefekt):									
Professor, inkl. adj	9	10	53 %	9	12	57 %	7	12	63%
Lektor	22	32	59 %	17	27	61 %	21	31	60%
Adjunkt	19	15	44 %	17	24	59 %	22	27	55%
Postdoktor	0	0	-	1	0	0 %	1	0	0%
Delsumma	50	57	53 %	44	63	59 %	51	70	58 %
Doktorand	3	1	25 %	2	2	50 %	2	2	50%
Annan forskande och undervisande personal:									
Doktorsexamen	-	-	-	-	-	-	1	0	0%
ej doktorsexamen	-	-	-	-	-	-	1	2	67%
TA-personal	22	44	67 %	22	48	69 %	20	48	71%
Chef*, inkl. rektor, prefekt	4	9	64 %	5	7	58 %	7	5	42%
SUMMA	79	111	58 %	73	121	62 %	82	127	61%

*Ledare utan chefsansvar för medarbetare ingår ej.

Nyrekrytering av professor och andra lärare uppvisar en jämn könsfördelning under 2017 (inom intervallet 60/40), se tabell 4b. En manlig professor rekryterades 2017.

Tabell 4b. Antal nyrekryterade lärare 2017 – 2015

Befattning	2017		2016		2015	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Professor (inkl. adjungerade.)	1	0	1	0	2	2
Lektor	4	5	0	3	2	3
Adjunkt	2	3	1	2	4	5
Gästlärare	7	8	-	-	-	-
SUMMA	14	16	2	5	8	10
Andel	46 %	53 %	29 %	71 %	44 %	56 %

2.3 Internationalisering

Konstfack verkar ständigt i internationella sammanhang genom studenter, lärare och olika samarbeten. Resor görs för att knyta nya kontakter och fördjupa befintliga samarbeten med lärosäten och organisationer. Året inleddes med ett besök i den brasilianska staden Salvador i provinsen Bahia med rektor, nio studenter och en doktorand. Gruppen gjorde studiebesök, deltog i möten och genomförde presentationer. Vistelsen avslutades med en utställning i tre delar samt en publikation. Senare under våren besöktes ett lärosäte i Bahia för att diskutera eventuella framtida samarbeten.

Erasmus+samarbetet för utomeuropeisk mobilitet har fortsatt under året. Lärare och studenter har rest till och från lärosätena Bezalel Academy of Art & Design i Jerusalem och International Art Academy Palestine i Ramallah, numera Birzeit University. På grund av oroligheter i området och campusflytt var samarbetet mindre omfattande än planerat.

Två professorer och en adjunkt från Konstfacks lärarprogram medverkade i världskongressen *InSea* i Daegu i Sydkorea. *The International Society for Education Through Art* med presentationerna: *On line Teacher training* samt *Re-Mixing Visual Art Education*.

Ädellab deltog i den internationella smyckesmässan Schmück i München. I samband med detta presenterade Konstfacks kandidattvåor projektet *Cook Schmuck*. I Konstfacks internationella sommarkurs *Back to the land 2.0 Reconnecting Urban and Rural* deltog studenter även från Storbritannien, Nederländerna, Finland, Indien och Syrien.

Studiebesök

Inbjudna av svenska ambassaden i Kuba reste rektor dit tillsammans med studenter och lärare från lärarprogram och programmet för Inredningsarkitektur & möbeldesign och deltog i eventet *La Fabrica*. Konstfack besökte även lärosätet Universidad de las Artes (ISA) och avser att söka medel från Erasmus+ för ett närmare samarbete.

22 japanska studenter från Kyoto besökte Konstfack med sina lärare för att få information om våra masterutbildningar. Under året har besök även mottagits från England, USA, Slovakien, Serbien och Sydkorea. Besöken från Slovakien och Sydkorea ledde till två nya bilaterala samarbetsavtal.

Två adjunkter från Grafisk formgivning & illustration samt Keramik & glas, besökte Urban Glass Studios i Brooklyn, New York. Avsikten är att etablera ett utbyte i framtiden.

Studentutbyte

Konstfack fortsätter att ha ett högt antal internationella studentutbyten (se tabell 5). Balansen mellan ut- och inresande studenter är god. Institutionen för konst har under 2017 erbjudit en intensivkurs inom ramen för det nordiska samarbete KUNO, *Sound in Interaction* där fyra studenter deltog från våra nordiska partneruniversitet.

I fördelningen mellan nordiska och tredjelandsstudenter märks en ökning av antalet utbytesstudenter från Norden/Baltikum. Antagning av inresande utbytesstudenter baseras på arbetsprover och motiveringar, varför dessa studenter håller en mycket hög nivå.

Tabell 5. Antal studentutbyten 2017 – 2015

Program	2017		2016		2015	
	In	Ut	In	Ut	In	Ut
Norden/Baltikum	13	3	5	4	2	3
Europa	16	24	18	19	34	20
Anglo-Swedish Society	1	1	1	1	1	1
Bilateralt/övriga världen	3	8	14	15	9	15
Erasmus + ICM	1	3	4	2	0	0
Erasmuspraktik	0	5	0	4	0	1
SUMMA	34	44	42	45	46	40

Personalutbyte

Omfattningen av våra lärarutbyten är fortsatt liten. Att de flesta lärarna arbetar deltid och driver en egen verksamhet parallellt med lärararbetet, minskar deras möjlighet till utbyten inom våra stipendieprogram. Många lärare är aktiva internationellt och har kontakter med kolleger på våra partnerskolor men dessa besök syns sällan i statistiken. De nätverk som Konstfack deltar i har haft många möten i Europa, där flera lärare har deltagit.

En lärare från Institutionen för konst åkte i januari på utbyte till Ramallah och gav en veckas kurs, *Sound Art*, på Birzeit University. Ytterligare två lärare från samma institution gav en dryg veckas kurs i skulptur. En lärare från Grafisk formgivning & illustration var en vecka i Jerusalem för att jämföra examensprocedurer mellan Konstfack och Bezalel Academy of Art and Design. Ytterligare tre lärare har undervisat på Bezalel under 2017.

Lärarnas och personalens rörlighet ligger på samma nivå som tidigare år. Tre lektorer på Inredningsarkitektur & möbeldesign åkte till National Institute of Design i Ahmedabad, Indien och gav en kurs i *Mapping Navigation*.

Ett stort antal internationella gästlärare har under året undervisat på Konstfack. Bland annat arrangerade två lärare från vår partnerskola i Palestina workshops och ateljésamtal. Vi har även haft lärare från Israel, Tyskland, Polen, Kanada, Frankrike, Finland, Österrike, USA, Kina och Thailand.

Nedan redovisas de lärarutbyten som gjorts inom mobilitetsprogram med Konstfacks partneruniversitet.

Tabell 6. Antal lärarutbyten 2017 – 2015

Program	2017		2016		2015	
	In	Ut	In	Ut	In	Ut
Norden/Baltikum	0	0	0	2	0	0
Europa	1	2	0	1	0	2
Bilateralt/övriga världen	4	8	2	0	0	0
SUMMA	5	10	2	3	0	2

Inresande studenter

Antalet utländska sökande, så kallade *free movers*, (här redovisade som "utan svenskt personnummer") till våra masterprogram har ökat, sett över en treårsperiod.

Tabell 7. Inresande studenter 2017 – 2015

	2017	2016	2015
Sökande utan svenskt personnummer	496	422	353
Avgiftsskyldiga sökande	318	231	191
Förstahandssökande utan svenskt personnummer	302	264	239

Avgiftsskyldighet

Antalet avgiftsskyldiga sökande ökade under treårsperioden med ca 66 % (se tabell 7). Även antalet avgiftsskyldiga som erbjöds en utbildningsplats ökade från 10 (år 2015) till 15 (år 2016) och 24 antagna (år 2017). Av dessa 24 avgiftsskyldiga antagna studenter påbörjade slutligen endast sex studenter studier på Konstfacks masterprogram höstterminen 2017. Utöver dessa bytte två av de antagna avgiftsstatus före terminsstarten och kunde därmed påbörja utbildningen. Få avgiftsskyldiga studenter har råd att betala studieavgiften för att påbörja den utbildning de antagits till utan stipendier.

Administrationen av den studieavgiftsfinansierade verksamheten är omfattande i förhållande till de få studenter som påbörjar utbildningen. Det gäller främst institutionernas arbete med bedömning av sökandes arbetsprover, men även förvaltningens ekonomiadministration och arbete med bedömning av sökandes behörighet.

Inresande studenter som deltar i utbildningen inom ramen för ett utbytesprogram eller utbytesavtal är enligt regelverket inte avgiftsskyldiga. Konstfack genomför varje år organiserade studentutbyten med lärosäten utanför EU, EES och Schweiz. Det handlar främst om olika bilaterala avtal. Under 2017 omfattade studentutbytesverksamheten gentemot tredjeland 4 inresande och 11 utresande studenter. Avgiftsskyldigheten har inte påverkat denna typ av studentutbyten (se tabell 5).

Inga avgiftsskyldiga studenter har antagits genom separat antagning.

Stipendier

Två avgiftsskyldiga studenter som påbörjade sin masterutbildning beviljades stipendier via Konstfack. Ingen student har blivit beviljad stipendium via Svenska Institutet. Detta beror främst på att Svenska Institutet inte anser att Konstfacks masterprogram är stipendiegrundande utifrån deras kriterier.

Samarbete med andra myndigheter

Enligt förordningen om anmälningsavgift och studieavgift vid universitet och högskolor baseras beslut om sökandes avgiftsstatus på medborgarskap alternativt uppehållstillstånd. I de fall Konstfack haft direktkontakt med Migrationsverket i dessa frågor, har samarbetet fungerat tillfredställande. Ett gott samarbete har präglat Konstfacks kontakter med Universitets- och högskolerådet, Svenska Institutet och med övriga statliga myndigheter som berörs av studieavgiftsreformen.

3. Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

3.1 Rekrytering, kommunikation och samverkan

Rekrytering

Konstfack höll sin årliga rekryteringssatsning Öppet hus den 30 januari och lockade cirka 1 200 intresserade. Här erbjöds som tidigare år presentationer av de olika programmen, utställningar med studentarbeten, filmer om respektive ämne, guidade visningar av verkstäderna och möten med studenter och lärare.

Under året genomfördes också en rad aktiviteter enligt vår plan för breddad rekrytering 2015–2017, samtliga med målsättningen att skapa ett mer mångfacetterat Konstfack som är aktivt i samhällsutvecklingen och öppet för alla erfarenheter och röster. För att stärka arbetet med breddad rekrytering och rusta personalen i frågor om migration, inkludering och förhållande mellan stad och landsbygd gavs föreläsningar i ämnena. Till exempel föreläste en så kallad demokratiagent om vikten av att tala "demokratiska" för att skapa en integrerande/inkluderande kommunikation. En rad skolbesök har också genomförts av representanter för olika program för att öka kännedomen om Konstfack och dess utbildningar.

Även plan för jämställdhetsintegrering (se avsnitt 2.2 kompetensförsörjning) fyller en viktig funktion vid breddad rekrytering. Bland annat genomfördes två interna workshops, om bedömningsprocesser vid antagning och om hur olika erfarenheter hanteras och bemöts. Detta resulterade i förslag om bredare sammansättning av antagningsgrupper med fler/nya externa kompetenser för att komplettera befintlig kunskap och erfarenhet.

Lärare från Konstfack deltog för tredje året i rad i *Nyhetsbyrån*, ett initiativ som verkar för breddad rekrytering och motverkar schablonisering av förorten. I projektet, som är ett samarbete med Tensta Konsthall och JMK vid Stockholms universitet och som stöds av Allmänna Arvsfonden, driver ungdomar mellan 15 och 25 år en fristående nyhetsredaktion. Tensta konsthall arrangerade också, tillsammans med Konstfack, en introduktionskurs i samtidskonst och form. Här vävdes praktiska workshops och teoretiska samtal samman i innehållet, som riktades till unga konstintresserade i åldrarna 18 till 26 år. Deltagarna träffades växelvis på Tensta konsthall och Konstfack.

Projektet *c/o Konstfack*, som tidigare år ägt rum i Göteborg och Bredäng, gick till Södertälje, där utställningen *Bild Berättande Bok* visades på Nova, ett kulturhus i miniatyr för ungdomar mellan 15 och 25 år. Här hölls i början av året ett antal workshops riktade främst mot gymnasieungdomar. Deltagarna, som aldrig satt sin fot på Konstfack, bjöds senare in att arbeta i högskolans screen-verkstad. Till Konstfacks introduktionsdag för nya studenter den 28 augusti bjöds föreningen Kompis Sverige in. Detta för att informera om sin ideella verksamhet som verkar för att bygga vänskap och förebygga utanförskap genom att matcha ihop etablerade och nya svenskar.

Kommunikation

Konstfack förkortade under året sitt engelska namn till Konstfack University of Arts, Crafts And Design (från University College of Arts, Crafts and Design) med syftet att förenkla och tydliggöra kommunikationen och undvika missförstånd beträffande nivån på studierna då ordet college leder tanken till lägre nivå än högskola. Samtidigt moderniserades logotypen i enlighet med den typsnittsnittsmässiga förebilden – Konstfacks prisbelönta fasad- och entréskylt. Den nya logotypen implementerades under hösten i allt digitalt och tryckt material, bland annat i den nya foldern om masterprogrammen. Annat informationsmaterial delades ut på bland annat Sacos studentmässor, där Konstfack för tolfte året i rad deltog i en gemensam monter med Stockholms konstnärliga högskola, Kungl. Konsthögskolan och Kungl. Musikhögskolan. Mässan hade drygt 22 000 besökare från mellersta och norra Sverige.

Under året publicerades filmade intervjuer med kandidat- och masterstudenter på hemsidans utbildningssidor. I dessa berättar studenter om hur studierna på Konstfack upplevs, varför de sökt till utbildningarna och hur de ser på framtiden. Via högskolans Instagram-konto har studenter, en vecka var under året, även förmedlat bilder av vad som händer på deras utbildningar. Antalet följare på Instagram steg kraftigt till cirka 2 000 stycken, medan antalet personer som "gillar" Konstfack på Facebook är cirka 10 500. Som tidigare år var Vårutställningen Konstfacks mest annonserade och publikdragande evenemang med drygt 14 000 besökare, följt av den traditionsenliga julmarknaden som drog 9 400 besökare.

Även studiebesök och guidade visningar av Konstfacks lokaler är fortsatt populära. Vårutställningens antal omnämnanden i press var fortsatt högt och typen av rapporterande media bred. I samband med det #metoo-relaterade uppropet #konstnärligfrihet uppmärksammades rektor och de förebyggande åtgärder hon vidtagit i spåren av blottläggandena. Detta både i media och vid det publikstinna panelsamtalet Om #metoo och konstinstitutionernas ansvar på Moderna Museet tillsammans med representanter från Kungl. Konsthögskolan, Konstakademien och museet ifråga.

Samverkan

En naturlig del av de anställdas uppgifter är samverkan med parter utanför Konstfack. Detta sker både individuellt och tillsammans med studenter vid seminarier, konferenser och föreläsningar. Ibland sker samverkan genom internationella och nationella nätverk som NEÅL, nätverket för estetiska ämnen i lärarutbildningen, Stockholm School of Entrepreneurship (SSES) och Konstex med rektorer/dekaner och kanslichefer/forskningshandläggare på lärosäten med examensrätt på konstnärlig grund.

I undervisningen på Grafisk formgivning & illustration (GFI) samarbetade studenter med både Rörstrand och SVT:s grafikavdelning. Studenter på Inredningsarkitektur & möbeldesign (IA) hade samarbeten med bland andra Gävle kommun, svenska ambassaden på Kuba, Jagvillhabostad.nu och Svenska Bostäder. Samarbetet med de två sistnämnda syftar till att utveckla boendeformer för unga och en mobil lösning på den mest akuta bostadsbristen har skapats. Industridesignstudenter och studenter från IA deltog också i ett migrationsprojekt på temat *Design for peace* tillsammans med Latra, en grekisk innovationsstudio som arbetar inom den humanitära sektorn.

Lärarstudenter skapade ett metodmaterial för Statens medieråds och Forum för levande historias gemensamma kampanj *No Hate Speech Movement*. Syftet är att förebygga näthat bland unga och materialet tillgängliggjordes för landets alla lärare och elever i början av året. Lärarutbildningen i bild och slöjd stod också för ett av Konstfacks mest välbesökta arrangemang under året: två kunskapsdagar med rubriken *Digitalisering – Mission possible*. Cirka 500 bild- och slöjdlärare från hela landet deltog.

Studenter och lärare på Institutionen för konst hade under året en rad olika samverkansprojekt i utbyten, kurser och utställningar tillsammans med bland annat boende i Västerås stadsdel Råby, Konsthall C, Hökarängens stadsdelsråd, Södertälje konsthall, Målarås och Boda glasbruk, Konstfrämjandet, Leonard Gustafssons Bokbinderi, Federal University of Bahia och International Academy of Art Palestine. I projektet *Permanens* bjöds landets alla konsthögskolor in av Kiwi och Akademiska hus att föreslå verk till Linköpings universitets park Campus Valla. Två verk av studenter från Konstfack realiserades. Institutionen för konst iscensatte också, tillsammans med akademien Valand, det välbesökta seminariet *Matter of Concern – Photography in a Changing Environment*.

3.2 Lärarutbildning: vägledning, dimensionering och utveckling

Vägledning

Information om Konstfacks ämneslärarprogram kommuniceras på en rad olika sätt. Utöver information på webben bjuder Konstfack in till öppet hus och deltar på SACO-mässan. Det görs även annonsering i papperstidningar, via olika webbsidor och nyhetsbrev. För att presumtiva studenter lättare ska hitta vad de söker har utbildningen lagt in lämpliga sökord i det nationella systemet för ansökningar till högskoleutbildning, NyA. En särskild informationsbroschyr för ämneslärarprogrammen används för att guida intresserade till rätt utbildning. På Konstfacks hemsida finns lättillgänglig information om hur presumtiva studenter kommer i kontakt med lärarutbildningens studievägledning.

Ämneslärarutbildningarna har under 2017 ökat transparensen kring utbildningarna på Konstfacks externa webb. Som ett led i detta har den externa informationen kring den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) arbetats om. Tidigare låg huvuddelen av informationen på Konstfacks intranät, exempelvis VFU-handbok och information om hur placeringar går till. Eftersom information även efterfrågas av presumtiva studenter har den gjorts mer lättillgänglig.

Dimensionering och utveckling

Antal platser på ämneslärarutbildningen anges i utbildningsuppdraget och beslutas utifrån resurser och möjlighet att säkerställa en hög kvalitet i utbildningen.

Behovet av lärare

Behovet av slöjdlärare är stort medan bildlärarbehovet har minskat. Utbildningsdepartementet föreslår, utifrån Gymnasieutredningens förslag, att 50 gymnasiepoäng estetiskt ämne blir obligatorisk inom samtliga nationella program. Beslut bör fattas i frågan innan bedömning av konsekvenserna för Konstfacks ämneslärarutbildning görs.

Extra platser

I oktober 2016 reviderades Konstfacks utbildningsuppdrag för 2017 och antagningstalen för ämneslärarprogrammen justerades upp för att svara mot de extra utbildningsplatser Konstfack har tilldelats. Tre av fyra extra utbildningsplatser per läsår tilldelades bild/slöjd mot år 7–9 i enlighet med prognosticerat behov. Antalet platser enligt utbildningsuppdraget redovisas nedan:

Tabell 8. Utökning av antal platser på lärarutbildningarna

Antagningstermin	Antal platser mot gymnasiet	Antal platser mot år 7 - 9
HT2016	30	16
HT2017 och framåt	31	19

Till kombinationerna bild/slöjd och bild/design var antalet sökande störst.

Söktryck

Höstterminen 2017 gick söktrycket ned, framförallt för ämneskombinationen bild/design. Det kan möjligen bero på att färre läser estetiskt program på gymnasiet. Utan den bakgrunden är det lättare att söka sig till andra kombinationer.

Trots lägre söktryck började 31 studenter programmet mot gymnasiet (varav en omregistrerad). Motsvarande siffra för år 7 – 9 var 15 (av 17 antagna). En djupare analys av varför så få påbörjade programmet mot år 7 – 9 trots stabilt söktryck har dock inte gjorts.

Läraryft

Inför höstterminen 2017 önskade Skolverket köpa läraryftskurser i både bild och slöjd. På grund av lågt söktryck startade endast slöjdkursen, men då med ett lägre antal än vad som ursprungligen offererades. Många som sökte läraryftskursen i slöjd valde att i stället läsa på annat håll, främst på grund av möjligheten till distansstudier. Konstfack ska se över detta och i ett första steg har antalet campusträffar i årets offert till Skolverket minskat från 10 till 4. Inom samtliga läraryftskurser erbjuds validering via process- och IT-stödet Valda.

3.3 Studenter: resultat och måluppfyllelse

Utbildningsutbud

Konstfack hade ett fortsatt högt söktryck till flertalet utbildningar 2017. Prioriteringar av utbildningsutbud formas av studenternas efterfrågan och Konstfacks möjligheter att erbjuda utbildningar. Utbildningarna drivs av yrkesverksamma lärare, vilket ger en direkt koppling till arbetsmarknaden och dess behov. Konstfacks studenter ges möjligheter och förutsättningar för att gå vidare i yrkeslivet som exempelvis designers, konstnärer, grafiska formgivare, inredningsarkitekter, pedagoger och konsthantverkare. Arbetsmarknadens behov av exempelvis inredningsarkitekter är stort på grund av pensionsavgångar. Konstfack är dessutom det enda lärosätet där studenterna efter avslutad kandidat- och masterutbildning inom ämnet får yrkestiteln inredningsarkitekt av branschorganisationen, Sveriges Arkitekter.

Konstfacks utbildningsutbud utgörs till större delen av program på grund- och avancerad nivå. Under året har sju kandidatprogram, fyra masterprogram (inriktningar ej räknade), tre lärarprogram och fjorton fristående kurser erbjudits. Utbildningarna på grundnivå ges på svenska. Masterprogrammen och två av de fristående kurserna på avancerad nivå som ges på engelska, är forskningsförberedande, och utlyses för både nationella och internationella målgrupper.

Volymen av fristående kurser ökade jämfört med föregående år. Sett över treårsperioden har volymen varit styrd av den prioriterade uppbyggnaden av lärarprogrammen. Dessa utvecklades i princip i planerad takt och var klar under förra året.

Tio av fjorton fristående kurser utlystes på avancerad nivå under 2017. Efterfrågan visade (se Sökande nedan) att det är fortsatt angeläget att Konstfack erbjuder fristående kurser för att möta behovet av vidareutbildning bland yrkesverksamma pedagoger och konstnärer. Fristående kurser kan ge en mer flexibel studiegång och bidrar till att stärka och bredda Konstfacks roll i det omgivande samhället. Under året erbjöd Konstfack även en sommarkurs på avancerad nivå, där studenter från olika länder hade möjlighet att fokusera på designmetoder för en hållbar utveckling, kopplat till livsmedelssystem.

Konstfacks utbildningar är i huvudsak campusbaserade. Det finns exempel på fristående kurser som bedrivs i blandad form, d.v.s. de har ett antal obligatoriska träffar på campus och resterande studietid utgörs av eget arbete på distans. Även Masterprogrammet i visuell kultur och lärande ges med blandade undervisningsformer.

Sökande

Konstfacks program totalt hade ett högt söktryck med i genomsnitt 10,6 sökande per plats år 2017. Inför höstterminen 2017 inkom totalt 1 606 kompletta ansökningar till program, jämfört med 1 578 (2016) och 1 633 (2015). En komplett ansökan omfattar anmälan på www.antagning.se och uppladdade arbetsprover till den digitala arbetsprovsportalen på www.konstfack.se. Avgiftsskyldiga ska även ha betalat anmälningsavgift.

För kandidatprogrammen fortsatte söktrycket att sjunka (antal sökande per plats). Bland sökande med komplett ansökan var söktrycket 11,8 (2017), något lägre jämfört med 12,5 (2016) och 13,1 (2015). Liksom tidigare år var konkurrensen om platserna störst till kandidatprogrammet Konst, följt av Grafisk formgivning & illustration och Inredningsarkitektur & möbeldesign. Antalet kompletta ansökningar ökade med 20 procent till de tre kandidatprogram som leder till examen i konsthantverk (Keramik & glas, Textil och Ädellab), vilket är en återhämtning av tidigare nedgång. Kandidatprogrammet Industridesign visade en negativ trend med sjunkande söktryck under treårsperioden.

För de konstnärliga masterprogrammen ökade söktrycket igen, efter minskningen 2016. Söktrycket för komplett ansökan/per antagna var 5 (2015), 4,3 (2016) och 5,3 (2017). Konst var det mest populära programmet även på avancerad nivå. Masterprogrammet i

Konst följdes av Visuell kommunikation och därefter Design – inriktning Individuell studieplan i design. Liksom för motsvarande kandidatprogram noterades ett högre söktryck för masterprogrammet CRAFT!s olika inriktningar, som ökade med 23 procent jämfört med 2016.

2017 sjönk söktrycket för Konstfacks lärarutbildningar (komplett ansökan) med 18 procent. Flest sökande tappade Bild/Design, medan Bild/Slöjd bibehöll ett jämnt söktryck. Kompletta ansökningar till lärarprogrammen var 1,8 per plats (2017), jämfört med 2,2 per plats (2016, 2015).

Söktrycket till fristående kurser varierade under treårsperioden, likaså antalet kurser. Under 2017 gavs fjorton fristående kurser som fick 903 anmälningar (varav 456 första-handsanmälningar). Det kan jämföras med åtta fristående kurser med 336 anmälningar år 2016, och femton fristående kurser med 887 anmälningar 2015. För fristående kurser sammanställs inte statistik över komplett ansökan, då urvalskriterierna varierar och flera kurser har urval på andra grunder än bedömning av arbetsprover.

Antagna

2017 antogs 177 studenter till kandidat- och masterutbildningarna och 46 till lärarprogrammen. Totalt antogs 223 studenter (varav 6 avgiftsskyldiga) till programutbildningarna under året. Detta liknar tidigare år med 220 (2016) och 223 (2015). Det är även i linje med det för året planerade antalet nyantagna programstudenter: 219. Fördelningen mellan grund- och avancerad nivå skilde sig något mot det som prognostiserats och fler platser fördelades slutligen till grundnivå.

Kandidatprogrammet Inredningsarkitektur & möbeldesign kunde precis som året före anta fler studenter, 18 istället för planerade 16, vilket återigen visade att utbildningen stod redo att expandera.

För att parera att antalet studenter totalt sett under 2016 var något lägre än planerat, så utökade Konstfack volymen för fristående kurser igen under 2017 och antog totalt 180, jämfört med 85 (2016), och 239 (2015).

Tabell 9a. Antal sökande till kandidatprogram och lärarprogram, varav komplett ansökan samt antagna läsåren 2017–2015

Utbildningsprogram	2017			2016			2015		
	Sök.	Kompl.	Antag.	Sök.	Kompl.	Antag.	Sök.	Kompl.	Antag.
Grafisk formgivning (fd design) & illustration	277	230	14	301	238	14	287	205	12
Industridesign	49	31	13	60	46	13	80	50	14
Inredningsarkitektur & möbeldesign	180	128	18	200	148	21	202	131	16
Keramik & glas	79	64	11	57	50	9	59	42	10
Ädellab	36	25	8	21	18	9	44	34	8
Textil	71	49	12	63	47	11	84	61	10
Konst	642	544	15	664	592	14	726	591	15
Ämneslärare, åk 7-9 (slöjd)	86	34	17	110	35	17	127	37	16
Ämneslärare, bild/design (gymnasiet)	75	24	16	97	38	15	115	46	15
Ämneslärare, bild/media (gymnasiet)	57	25	13	71	28	15	85	18	15
Summa	1 552	1 154	137	1 644	1 240	138	1 809	1 215	131

Tabell 9b. Antal sökande till masterprogram och inriktning, varav komplett ansökan samt antagna läsåren 2017–2015

Masterprogram	2017			2016			2015		
	Sök.	Kompl.	Antag.	Sök.	Kompl.	Antag.	Sök.	Kompl.	Antag.
Konst	208	124	14	141	75	14	175	115	15
Design – individuell studieplan	158	89	15	128	77	11	148	104	15
Design - rumslig gestaltning	167	76	17	127	57	16	105	68	16
CRAFT! Ädellab	30	24	8	13	11	6	33	24	9
CRAFT! Keramik & glas	36	21	8	24	16	7	13	9	6
CRAFT! Textil	37	19	8	51	25	8	53	29	8
Visuell kommunikation	173	99	16	139	77	16	125	69	14
Summa	809	452	86	623	338	78	652	418	83
Masterprogrammet i visuell kultur och lärande*	n/a	n/a	n/a	33	n/a	4	36	n/a	9
Summa	809	452	86	656	338	82	688	418	92

Källor: UHR:s nationella sökandestatistik (sökande) + Konstfacks bedömningsapplikation (komplett ansökan) + Ladok (antal antagna). Med komplett ansökan avses att den sökande har anmält sig på antagning.se, har betalat anmälningsavgift/styrkt avgiftsfrihet samt har laddat upp arbetsprover till Konstfacks hemsida.

* Masterprogrammet Visuell kultur och lärande startade hösten 2015, inom området utbildningsvetenskap, och leder till en filosofie masterexamen. Urvalet baseras ej på konstnärlig grund genom bedömning av arbetsprover och därför redovisas inte 'komplett ansökan' för den utbildningen.

Intresset för kurser inom SSES (Stockholm School of Entrepreneurship) ökade under året, se tabell 9c:

Tabell 9c. Antal sökande och antagna till SSES-kurser 2017–2015

År	Sökande	Registrerade
2017	28	10
2016	7	2
2015	18	4

Helårsstudenter och helårsprestationer

Under 2017 genomfördes grundutbildning motsvarande 665 helårsstudenter (HST) inom grundutbildningsanslaget, två fler än utbildningsuppdraget (663 HST), och 571 helårsprestationer. Antalet helårsstudenter och helårsprestationer ökade jämfört med tidigare år. Se tabeller 10a och 10b.

Prestationsgraden (HPR) under året var 86 procent och i genomsnitt över treårsperioden 88 procent. Prestationsgraden var som högst året 2015. De fristående kurserna sträcker sig i de flesta fall över två terminer och examineras därmed först under vårterminen 2018, vilket medför att majoriteten av prestationerna för dem tillfaller år 2018.

Lärarutbildningen utökades med 2 helårsstudenter men nådde inte utbildningsuppdraget om 185 HST under året. De fristående kursernas volym ökade som planerat, efter att ha dragits ned året före. Antal studenter per utbildning överensstämde i de flesta fall med planerat antal. Kandidatprogrammet i Grafisk formgivning & Illustration hade dock sex helårsstudenter utöver sitt uppdrag och masterprogrammet CRAFT! hade tre färre än planerat.

Det gamla masterprogrammet som antog studenter senast 2013, fasades ut helt under året då 0 helårsstudenter redovisades.

Beställd utbildning Konstfack utbildade motsvarande 10,2 helårsstudenter (beställd utbildning) åt Södertörns högskola.

Avgiftsskyldiga Antalet avgiftsskyldiga var fler än tidigare år. 2017 utbildade Konstfack avgiftsskyldiga studenter motsvarande 6,3 HST, jämfört med 4,1 HST (2016) och 4,5 HST (2015).

Tabell 10a. Antal helårsstudenter, fördelning på kurser och program 2017 - 2015

Helårsstudenter – program/kurser	2017	2016	2015
Ämneslärare, bild/design, bild/media	119,6	119,9	110,5
Ämneslärare, åk 7 - 9	60,3	62,1	48,3
Läraryrket, äldre (ingen antagning)	0,5	0,8	3,0
Delsumma läraryrket	180,4	182,8	161,8
Kandidatprogram:			
Grafisk formgivning (fd design) & illustration	44,0	40,6	42,6
Industridesign	45,4	47,2	46,0
Inredningsarkitektur & möbeldesign	56,7	50,8	54,4
Keramik & glas	28,3	31,0	31,9
Konst	45,9	49,3	51,0
Textil	33,8	34,5	37,2
Ädellab	24,9	27,5	28,3
Delsumma kandidatprogram	279,0	280,9	291,4
Masterprogram:			
CRAFT!	36,0	37,0	28,8
Konst	27,5	27,5	22,2
Design	55,6	51,5	40,6
Visuell kommunikation	27,4	23,8	17,3
Visuell kultur och lärande	7,3	8,3	2,7
Masterprogrammet – äldre (ingen antagning)	0,0	0,1	31,2
Delsumma masterprogram	153,8	148,2	142,8
Fristående kurser	52,1	32,1	85,4
Summa helårsstudenter grundutbildning inom utbildningsuppdraget	665,3	644,0	681,4
Beställd utbildning	10,2	11,0	12,9
Summa helårsstudenter totalt	675,5	655,0	694,3

Tabell 10b. Antal helårsprestationer, fördelning på kurser och program 2017 - 2015

Helårsprestationer – program/kurser	2017	2016	2015
Ämneslärare, bild/design, bild/media	109,8	109,5	102,0
Ämneslärare, åk7-9	62,1	52,0	43,8
Lärarprogrammet, äldre (ingen antagning)	0,5	1,8	12,3
Delsumma Lärarutbildning	172,4	163,3	158,1
Kandidatprogram:			
Utbytesstudier (inresande) DKK*	0,0	12,4	9,6
Grafisk formgivning (fd design) & illustration	28,4	35,2	35,6
Industridesign	33,1	32,3	37,2
Inredningsarkitektur & möbeldesign	49,3	38,9	48,1
Keramik & glas	28,1	22,7	30,9
Konst	41,0	43,5	48,2
Textil	30,4	26,5	39,0
Ädellab	23,2	22,4	25,8
Delsumma kandidatprogram	233,5	233,9	274,4
Masterprogram CRAFT!	34,1	28,4	27,7
Masterprogram Konst	21,4	27,0	22,1
Masterprogram Design	50,1	41,7	29,8
Masterprogram Visuell kommunikation	26,8	16	12,4
Masterprogram Visuell kultur och lärande	7,2	5,3	1,7
Masterprogrammet – äldre (ingen antagning)	1,7	2,2	42,8
Delsumma masterprogram	141,3	120,6	136,5
Fristående kurser	23,7	30,0	63,9
Summa helårsprestation grundutbildning inom utbildningsuppdraget	570,9	547,8	632,9
Beställd utbildning	9,2	10,8	12,3
Summa helårsprestationer totalt	580,1	558,6	645,2

* 2015 och 2016 redovisades antal helårsprestationer för inresande utbytesstudenter för DIV och KHV tillsammans under tidigare institutionsnamnet DKK. Från 2017 redovisas de istället per program.

Reell kompetens

Konstfack har lång erfarenhet av att arbeta med bedömningar av reell kompetens (d.v.s. en sökandes förutsättningar att tillgodogöra sig sökt utbildning trots avsaknad av t.ex. grundläggande behörighet till högskolan). Detta är en följd av att varje sökande bedöms individuellt, både till grund- och avancerad nivå. Till ämneslärarutbildningarna bifogas arbetsprover för bedömning av särskild behörighet och den sökande betygsätts. Urval till de konstnärliga utbildningarna sker på konstnärlig grund genom bedömning av de sökandes arbetsprover. Bedömningen av arbetsprover görs av en bedömargrupp bestående av erfarna ämneskunniga lärare, professorer, externa yrkesverksamma inom området samt studenter. Tillsammans med antagningshandläggare på central förvaltning bedöms den sökandes reella kompetens, där hänsyn tas till samtliga meriter i en samlad bedömning där man väger in bedömargruppernas utlåtande av de konstnärliga meriterna, gymnasiemeriter, högskoleförberedande konstnärlig utbildning samt yrkesverksamhet eller konstnärlig praktik.

Under 2017 vidareutvecklade Konstfack rutiner och praxis för hur detta arbete ska gå till. Antagningshandläggare och institutionernas bedömningsgrupper som arbetar med urval

på konstnärlig grund träffades under året och diskuterade bl.a. behörighet och reell kompetens vid bedömning av arbetsprover vid urval. Det anknyter till de delprojekt som Universitets- och högskolerådet har lagt upp för det fortsatta arbetet med bedömning av reell kompetens. Vad gäller delprojekt 3 om stöd för lärosätenas samverkan, kan nämnas att lärarutbildningen vid Konstfack använder det föreslagna verktyget Valda i sin handläggning.

Införandet av en gemensam antagningsomgång för konstnärliga utbildningar (ett samarbete med samordnad anmälan via sökandewebben antagning.se) tillsammans med Borås Högskola, Göteborgs Universitet och Umeå Universitet, innebar också ett indirekt samarbete och erfarenhetsutbyte beträffande reell kompetens. Detta genom att handläggare på högskolor/universitet tog del av varandras beslut om reell kompetens. Fyra antagna till de konstnärliga kandidatprogrammen och åtta antagna till masterprogrammen på Konstfack bedömdes vara behöriga till utbildningen genom reell kompetens.

Examina

Konstfack utfärdade totalt 181 examina under 2017 och ökade därmed med 13,8 % jämfört med året före. Den enskilt största ökningen under året står antalet lärarexamina för: 36 utfärdade examina år 2017 jämfört med 25 år 2016. Under 2017 har även de första fem studenterna på masterutbildningen i Visuell kultur och lärande tagit ut examen.

Genomströmningen har förbättrats sett till föregående år. Andelen studenter som tog ut sin examen inom beräknad tid för programmets längd var under 2017 sammanlagt 42 % (jämfört med 34 % år 2016 och 40 % år 2015). 39 % av dem som antogs till Konstfacks kandidatprogram 2014 tog under 2017 ut sin examen. Högst var andelen på Keramik & glas med 90 %. 43 % av dem som antogs till Konstfacks masterprogram 2015 tog ut sin examen under 2017. Bland de studenter som 2012 antogs till ämneslärarutbildningen med inriktning mot gymnasieskolan, har 47 % tagit ut examen under året.

Under 2015 och 2016 tenderade färre studenter att ansöka om examen trots avklarade studier. Benägenheten att ansöka om examen efter slutförda studier har dock ökat något 2017. På såväl lärarutbildningen som på flera av de övriga programmen har samtliga studenter som blev klara ansökt om examen. De studenter som inte hämtat ut sin examen i aktuella grupper får en ansökningsblankett skickad till sig. Som ett led i Konstfacks kvalitetsarbete bifogas då en enkät om orsaken till att personen inte ansökt om examen.

Tabell 11. Examensutfall, redovisat per utbildningsprogram 2017 - 2015

Utbildningsprogram	2017	2016	2015
<i>Konstnärlig kandidatexamen, 180 hp</i>			
Grafisk formgivning (fd design) & illustration	11	6	6
Industridesign	9	10	7
Inredningsarkitektur & möbeldesign	14	11	13
Keramik & glas	9	13	7
Ädellab	5	8	12
Textil	8	11	11
Konst	16	10	14
Delsumma grundnivå, konstnärlig	72	69	70
<i>Konstnärlig masterexamen, 120 hp</i>			
Storytelling	2	5	8
Visuell kommunikation	7	6	0
Industridesign	0	6	2
Individuell studieplan - Design	7	1	0
InSpace	3	6	9
Rumslig gestaltning	15	8	0
Keramik & glas	2	6	5
Jewellery & Corpus/Ädellab	4	4	7
Textil	9	7	4
Konst	9	9	8
Experience Design	0	0	1
Delsumma avancerad nivå, konstnärlig	58	58	44
<i>Läraryr utbildning</i>			
Ämneslärarexamen 270–300 hp	31	14	0
Äldre Lärarexamen 180–300 hp	5	11	32
Delsumma läraryr utbildning	36	25	32
Visuell kultur och lärande – inr bildpedagogik, filosofie master	5	n/a	n/a
Bildpedagogik, filosofie kandidatexamen 180 hp	0	2	3
Bildpedagogik, filosofie magister	5	n/a	n/a
Konstnärlig magisterexamen, 300 hp (före 2007)	5	5	7
Högskoleexamen (före 2007)	0	0	4
Summa examina totalt	181	159	160

Studenter med funktionsnedsättning

Antalet studenter med särskilt pedagogiskt stöd minskade något jämfört med föregående år. 2017 hade Konstfack 69 aktiva studenter med särskilt pedagogiskt stöd i studierna (att jämföra med 90 år 2016, och 77 år 2015). Under året implementerades ett nationellt administrations- och informationssystem för samordnare av särskilt pedagogiskt stöd (Nais), på Konstfack där studenter enkelt kan ansöka om stöd utifrån sin studiesituation. Exempel på olika stöddinsatser har innefattat anteckningshjälp, tillgång till talböcker via Legimus, extra handledningstimmar och rättstavningsprogram på högskolans datorer.

Könsfördelning

Under treårsperioden uppnåddes inte jämn könsfördelning, se tabell 12. Fördelningen mellan kvinnor och män bland programstudenter var konstant med 74 procent kvinnor och 26 procent män. Av programnybörjarna 2017 var dock 71 procent kvinnor och 29 procent män. Inom konstnärlig utbildning var 69 procent kvinnor på grundnivå 2017, respektive 71 procent kvinnor på avancerad nivå. Snedfördelningen varierade dock mellan enskilda program. Läraryr utbildningen hade en särskilt hög andel kvinnor på Bild/Slöjd-programmet (92 procent kvinnor, 8 procent män), medan kandidatprogrammet Industridesign och masterprogrammet Konst uppnådde jämn könsfördelning (inom intervallet 40/60). Kandidatprogrammet Keramik och glas visade under perioden en trend mot jämnare könsfördelning: 72 kvinnor och 28 män 2017 jämfört med 83 kvinnor och 17 procent män 2015.

Bedömningsgrupperna, som bedömer sökandes arbetsprover, har en av högskolestyrelsen fastställd sammansättning med ett visst antal ledamöter som besitter olika kompetenser. Gruppens sammansättning styrs också genom att prefekten ska eftersträva en jämn könsfördelning när ledamöter utses.

Tabell 12. Registrerade programstudenter fördelade efter kön 2017 – 2015, antal och andel procent

Registrerade per utbildningsprogram och år	2017 (V17-H17)				2016 (V16-H16)				2015 (V15-H15)			
	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män
		%		%		%		%		%		%
Kandidatprogram:												
Grafisk formgivning (fd design) & illustration	40	67	20	33	39	68	18	32	39	68	18	32
Industridesign	32	55	26	45	36	59	25	41	29	49	30	51
Inredningsarkitektur & möbeldesign	49	67	24	33	47	64	27	36	50	68	23	32
Keramik & glas	29	72	11	28	34	81	8	19	34	83	7	17
Konst	41	66	21	34	42	64	24	36	48	70	21	30
Textil	41	85	7	15	46	94	3	6	48	94	3	6
Ådellab	27	82	6	18	31	86	5	14	29	81	7	19
<i>Kandidatprogram totalt</i>	259	69	115	31	275	71	110	29	277	72	109	28
Masterprogrammet i CRAFT!	52	87	8	13	49	79	13	21	31	74	11	26
Masterprogrammet i design	59	66	30	34	55	67	27	33	42	72	16	28
Masterprogrammet i konst	20	49	21	51	22	55	18	45	20	57	15	43
Masterprogrammet i visuell kommunikation	32	73	12	27	29	74	10	26	17	74	6	26
Masterprogrammet i visuell kultur och lärande	8	89	1	11	9	90	1	10	7	100	0	0
Masterprogrammet vid Konstfack (äldre)	2	100	0	0	8	67	4	33	48	71	20	29
<i>Masterprogram totalt</i>	173	71	72	29	172	70	73	30	165	71	68	29
Ämneslärarprogrammet åk 7–9 Bild o Slöjd	69	92	6	8	67	91	7	9	52	87	8	13
Ämneslärarprogrammet inr. Bild o Design	64	78	18	22	62	78	17	22	53	75	18	25
Ämneslärarprogrammet inr. Bild o Media	63	84	12	16	60	81	14	19	50	79	13	21
Läraryrke (äldre)	1	33	2	67	3	100	0	0	6	86	1	14
<i>Läraryrke totalt</i>	197	84	38	16	192	83	38	17	161	80	40	20
SUMMA	629	74	225	26	639	74	221	26	603	74	217	26

Från och med 2017 redovisas könsfördelningen från 2015–2017 på annat sätt än i tidigare årsredovisningar p.g.a. att det nya studiedokumentationssystemet Ladoks uppföljningsfunktion presenterar individbaserad statistik per år/ registrerade studenter/kön. Skillnader i andelar är dock marginella om man jämför med tidigare års statistik.

4. Forskning, konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå

4.1 Forskningsmiljö

Konstfack antog 2016 en forskningsstrategi för perioden 2016–2018. Fokus är att stärka Konstfacks forskningsmiljö, bygga ut forskarutbildningen, knyta fler externfinansierade forskningsprojekt till Konstfack och att öka utbildningens forskningsanknytning.

För att konsolidera Konstfacks nuvarande forskning och medge större, riktade satsningar har forskningen organiserats i tematiska inriktningar som relaterar till våra huvudområden. Inriktningarna är institutionsövergripande och har formulerats utifrån den kompetens och de intressen som finns bland forskarna. De bildar en ram för forskningsprojekt på både konstnärlig och vetenskaplig grund: *Design driven kunskapsproduktion*, *Materiella kulturer*, *Narrativa processer* samt *Visuella kulturer och lärande*. Varje forskningsinriktning leds av en forskningsledare som tillsammans har utgjort Konstfacks forskningsledningsgrupp. Forskningsledarna har ingått som ledamöter i Forsknings- och forskarutbildningsutskottet (FFU), som är ett utskott till Utbildnings- och forskningsnämnden.

Forskningsinformation

Konstfack ska dels informera om forskningsverksamheten, dels verka för att forskningsresultaten kommer till nytta. Som ett led i detta har forskare och doktorander under året presenterat sitt arbete vid vetenskapliga konferenser, i utställningar och workshops och vid panelsamtal och filmvisningar i Sverige och utomlands. Publikationer redovisas ej i årsredovisningen enligt beslut i högskolestyrelsen, eftersom sådan redovisning inom det konstnärliga fältet befinner sig i ett uppbyggnadsskede.

Konferenser

Forskare och doktorander har presenterat arbeten vid bland annat följande konferenser:

- NORDES 2017. 7th Nordic Research Conference, 15-17 juni, AHO, Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
- PARSE – Platform for Artistic Research Sweden Conference, 15–17 november, Konstnärliga fakulteten, Göteborgs universitet
- The 9th Dbl European conference on Deafblindness in Denmark, 5-8 september, Aalborg
- 12th European Academy of Design. The 12th EAD Conference, Design for Next. 12-14 april, Rom
- Relating Systems Thinking and Design, 18-20 oktober, AHO, Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
- 12th International Audio Mostly Conference on Augmented and Participatory Sound and Music Experiences, 23-26 augusti, London

Föreläsningar, panelsamtal, filmvisningar

Konstfacks forskare har även hållit föreläsningar, deltagit i panelsamtal och visat film vid till exempel Tate Britain och Victoria and Albert Museum i London, The Academy of Fine Arts i München, Venedigbiennalen 2017, CPH:DOX Köpenhamn, ArtSonje Center i Seoul och Moderna Museet i Stockholm. Forskare från Konstfack presenterade också sin forskning på Vetenskapsrådets årliga symposium för konstnärlig forskning 2017.

Högre seminarier

Seminarier i serien *Higher seminars in Rethinking research practices in Art, Technology and Design* är öppna för allmänheten, se 4.2.

4.2 Forskarutbildning

Konstfack har ännu inte examenstillstånd för forskarexamen, utan doktorander som är anställda av Konstfack bedriver formellt sin forskarutbildning vid ett annat lärosäte.

Sedan 2015 driver Konstfack doktorsprogrammet Konst, teknik och design (KTD) tillsammans med Kungliga tekniska högskolan, KTH. Sedan tidigare är fem doktorander inskrivna i programmet, varav tre har varit anställda av Konstfack. 2017 har en ny doktorand anställts på Konstfack och påbörjat sin forskarutbildning inom programmet. KTD-programmet har skapats med utgångspunkt i samhällsutmaningar som klimatpåverkan, urbanisering och den krympande tillgången på icke-förnybara resurser, utmaningar som kräver nya praktiska angreppssätt och ett holistiskt, processinriktat tänkande.

Utöver doktoranderna inom KTD-programmet har Konstfack 2017 haft en doktorand inskriven vid Göteborgs universitet och en vid Nord universitet i Bodö i Norge.

En av doktoranderna på KTD-programmet hade 9 februari 2017 sitt 50 %-seminarium. En doktorand på Konstfack och Göteborgs universitet hade hösten 2017 utställningen *Att ta strid* på Gustavsbergs konsthall. Utställningen är en del av doktorandens avhandlingsarbete, där disputation beräknas ske 2018.

Seminarieerien *Higher seminars in Rethinking research practices in Art, Technology and Design* har under 2017 haft totalt elva seminarier, varav sju med externa föreläsare. Seminarierna ingår som en del av undervisningen i KTD-programmet, men är även öppna för övriga medarbetare och för allmänheten.

4.3 Externfinansierad forskning

Under 2017 har sex externfinansierade forskningsprojekt bedrivits på Konstfack. Tre av projekten är finansierade av Vetenskapsrådet, ett av KK-stiftelsen, ett av Energimyndigheten och ett av Vinnova.

Projektet *HAPTICA* handlar om haptik, design och kulinariska upplevelser. Ordet haptik är synonymt med ett aktivt känselsinne och sinnesupplevelser som att beröra, greppa och undersöka saker. *HAPTICA* ska utveckla kunskapen om haptik genom konstnärlig forskning och undersöker bland annat hur estetiska metoder och begrepp från design kan tillämpas inom kreativ matlagning och dukning. *HAPTICA* är ett samarbete mellan Konstfack och Restaurang- och hotellhögskolan i Grythyttan vid Örebro universitet. Projektet är finansierat av Vetenskapsrådet.

Projektet *Beyond* ska ta fram förslag till en designutbildning som förbereder studenterna inför att genomföra designmässiga, experimentella samarbetsprocesser för att hantera komplexa samhällsutmaningar. Projektet bedrivs tillsammans med företrädare för designbranschen som uttrycker stora behov av formaliserad tjänstedesignkompetens där studenterna blir skickliga på att använda design i komplexa sammanhang. Projektet är finansierat av KK-stiftelsen.

I centrum för forskningsprojektet *The Double Bind: romanen som (freds)förhandling* står relationen mellan skrivande och våld/icke-våld. Utifrån en konstnärlig praktik undersöks de premisser som villkorar skrivandet i dess betraktande och representationer, dess deltagande och brist på deltagande och det föregivet våldsamma eller försonande i den litterära gestaltningen. Målet är att generera metodologisk och praktisk kunskap. Projektet ska fördjupa förståelsen av romanens performativa karaktär och etiska villkor och utgöra en bas för fortsatt diskussion om icke-våld och våld i den konstnärliga processen. Projektet är finansierat av Vetenskapsrådet.

Projektet *Narrativa processer i mellanrum – serieberättandets praktik* undersöker berättandet i ritad bild och text utifrån serieberättarens perspektiv. När berättande bild och berättande text möts i läsarens huvud uppstår information utöver den som finns i bilden och i texten, här finns tid, rum, rörelse och ljud. Denna upplevelse kan kallas för berättarummet. Hur förhåller sig berättaren till detta rum? I projektet intervjuas serieberättare om sin arbetsprocess och sedan prövas serieberättarens arbetsprocess och metoder i det egna berättandet. Detta för att på ett djupare plan förstå serieberättarens intuitiva, tysta kunskap. Projektet är finansierat av Vetenskapsrådet.

Projektet *Urbana akustiskskärmar* utvecklar en ny typ av akustisk skärm ("bullenplank") för stadsmiljö. Akustiska skärmar har hittills knappast använts alls i stadsmiljö bland annat därför att de ansetts dela upp stadsmiljön på ett oönskat sätt. Det har dock visat sig att lägre skärmar (ca en meter höga) inte stör siktlinjer som högre skärmar gör, men att de ändå dämpar ljud. Projektet tar fram en ny, låg akustisk skärm, för användning i stadsmiljö. Projektet är finansierat av Vinnova och är ett samarbete med Chalmers tekniska högskola, Stockholms stad (Miljökontoret), Stockholms stad (Trafikkontoret), Stockholm konst, Tyréns AB och Z-bloc Norden AB.

Projektet *Smart ljus* tar fram energieffektiva belysningsstrategier för gångvägar i natur- och parkmiljö. Projektet ger förslag och rekommendationer för hur energieffektiv belysning kan utformas så att den även skapar en bättre miljö när det gäller trygghet, visuell orientering och estetisk upplevelse. Projektet är en samverkan mellan Konstfack, Stockholms universitet och Botkyrka kommun. Projektet är finansierat av Energimyndigheten.

Förutom ovanstående sex projekt, har nedanstående två projekt bedrivits med anknytning till Konstfack. För dessa har stipendier utbetalats direkt till projektansvariga från Ridderstads stiftelse.

Ett varumärke för alla: KF:s grafiska form, reklam och design är ett projekt som undersöker KF:s företagsprofil under sent 1960-tal och 1970-tal. Under 1980-talet förlorade sparsamhet och återhållsamhet som ideal mark i Sverige och projektet ska belysa hur dessa traditionella ideal gradvis övergavs. Studien analyserar hur KF från slutet av 1960- till slutet av 1970-talet försökte upprätthålla det gamla sparsamhetsidealet och genom kampanjer med fokus på basvaror försökte återvända till sin klassiska ideologi. Estetiken var central och forskningsprojektet ska undersöka hur kampanjerna formulerades och visualiserades.

En svensk boktryckstyp 1897–1930 undersöker relationer mellan typografi, nationalism och historieskrivning. I studien analyseras en dominerande föreställning om svenskhet i formgivningen av typsnitt i Sverige under 1900-talets början. Efter Stockholmsutställningen 1897 växte en diskussion fram inom den grafiska yrkeskåren om behovet av en mer "nationellt" präglad typografi. Många menade att produktionen av böcker och trycksaker inom landet var för osjälvständig och saknade identitet. En frigörelse från utlandsimport – av såväl materiel som estetiska influenser – ansågs därför centralt för att stärka positionen gentemot internationell konkurrens och förebygga inhemsk prisdumpning.

Holdingbolag

Konstfack har inget holdingbolag eller innovationskontor.

4.4 Forskningsanknytning av utbildning

I forskningsstrategin har högskolestyrelsen särskilt pekat ut vikten av en ökad forskningsanknytning för alla Konstfacks utbildningar. Syftet är att förstärka relationen mellan utbildning på grund- och avancerad nivå och forskning så att utbildningarna hålls à jour med ämnes- och forskningsutvecklingen inom respektive ämne/område. Det är viktigt att poängtera att relationen mellan forskningen och utbildning på grund- och avancerad nivå på Konstfack är ömsesidig och mångfacetterad. Forskningens inflytande i utbildningen möjliggör att teorier och metoder kan tas i bruk i undersökande processer. Forskning kan också öppna nya frågeställningar och undersökningar inom utbildningen.

En annan aspekt av relationen mellan utbildning, ämnesutveckling och forskning har en utbildningspolitisk dimension, nämligen att säkerställa att alla som utbildas på konstnärlig grund också har möjlighet till ämnesutveckling på hög nivå. Detta arbetar Konstfack för att möjliggöra, genom att bygga upp en egen forskarutbildning.

En viktig årlig aktivitet för forskningsanknytningen är Forskningsveckan, som kombinerar presentationer, föreläsningar, diskussioner och workshops. Den vänder sig främst till studenter på Konstfacks masterprogram, men också till doktorander, forskare, lärare och en intresserad allmänhet. Programmet 2017 presenterade pågående externfinansierade forsknings- och doktorandprojekt på Konstfack, men innehöll även presentationer av andra svenska och utländska forskare.

Forskning med
anknytning till
lärarutbildning

En forskare vid Institutionen för bild- och slöjdpedagogik, IBIS, sitter i redaktionsrådet för tidskriften *Designs for Learning* och tidskriften *Pedagogisk forskning i Sverige*. Samma forskare representerar Konstfack i det nationella nätverket *Multimodala forskningsseminariet* och sitter i styrgruppen för det forskningsorienterade *Nätverk för estetiska ämnen i lärarutbildning*, NEÄL.

IBIS ordnade 31 oktober – 1 november två kunskapsdagar under rubriken *Digitalisering – Mission possible!* Frågor som behandlades var: Hur kan bild- och slöjdlärare möta utmaningarna? Hur ser kunskapsläget ut och vilka framtidsscenarier är möjliga? Under kunskapsdagarna möttes forskare, lärare och studenter med erfarenhet av skolans digitalisering och det hölls föreläsningar, workshops och en paneldebatt, där deltagarna bjöds in till diskussion.

5. Ekonomisk resultatredovisning

Redovisningsmodell

Konstfack tillämpar Sveriges universitets- och högskoleförbunds (SUHF) modell för full kostnadstäckning. Modellen ska leda till en mer rättvisande redovisning och kalkylering och medverka till bättre uppföljning av full kostnadstäckning inom högskolans olika verksamheter. Högskolegemensamma kostnader och kostnader för stödverksamhet till utbildning och konstnärlig forskning fördelas till kärnverksamheten med lönekostnader som bas, inklusive motsvarande fakturerade tjänster.

Införandet av redovisningsmodellen har inneburit att andelen högskolegemensamma kostnader som belastar anslaget för konstnärlig forskning har ökat. Ökad belastning i form av högre indirekta kostnader innebär åtagande om samfinansiering vid tecknande av nya forskningsprojekt. Detta sammantaget återspeglas i resultatet för konstnärlig forskning.

Prestationer, volymer och kostnader

I resultatredovisningen, som baseras på krav enligt regleringsbrev, högskolelag och förordningstexter, återfinns redovisningar av både volymer och kostnader. När det gäller volymer redovisas bland annat följande statistik över studenter:

- Sökande och antagna per utbildningsprogram.
- Helårsstudenter och helårsprestationer per programansvarig institution.
- Examensutfall på grundnivå och avancerad nivå.
- Studentutbyten.

För utbildning på grundnivå och avancerad nivå, redovisas kostnader för utbildning enligt uppdrag i regleringsbrevet. I årsredovisningen redovisas en kostnad per helårsstudent och helårsprestation på grundnivå och avancerad nivå, se nedan.

Redovisningsmodellen har inneburit bättre möjligheter att redovisa exempelvis kostnad för en helårsstudent per utbildningsprogram. Se vidare nedan.

Kostnad per helårsstudent/prestation

Nedan redovisas kostnaden per helårsstudent (HST) respektive helårsprestation (HPR). Kostnaden är beräknad som totala kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå enligt uppdrag i regleringsbrev delat med Konstfacks antal helårsstudenter och helårsprestationer.

Belopp i tkr	2017	2016	2015
Summa kostnader	170 594	158 899	158 104
Antal HST	665	644	681
Kostnad per HST	257	247	232
Belopp i tkr	2017	2016	2015
Summa kostnader	170 594	158 899	158 104
Antal HPR	571	548	633
Kostnad per HPR	299	290	250

Nedan redovisas kostnaden för en helårsstudent per utbildningsprogram, exklusive avgiftsskyldiga studenter. Kostnaden är beräknad som totala direkta och fördelade kostnader för lokaler, högskolegemensamt, stödverksamhet och vissa övriga gemensamma kostnader delat med helårsstudenter per utbildningsprogram. Kostnaden per helårsstudent kan variera mellan åren eftersom vissa utbildningsprogram har få studenter och förändringar mellan åren påverkar genomsnittskostnaden.

Kostnad per helårsstudent och utbildningsprogram	Belopp i tkr	2017	2016	2015
Kandidatprogram				
Grafisk formgivning & illustration		209	220	210
Industridesign		235	218	207
Inredningsarkitektur & möbeldesign		209	239	240
Textil		285	269	233
Keramik & glas		294	282	285
Ädellab		281	246	238
Konst		315	288	288
Totalt kandidatprogrammen		255	250	243
Masterprogram		264	259	255
Läraryrket, inriktning gymnasiet		207	203	186
Läraryrket, inriktning åk 7–9		215	203	181

Förutom ovanstående redovisning återfinns i årsredovisningen uppgifter över volymer för bland annat följande:

- Nyrökryterade lärare och prefekter efter kön och anställning
- Samtidig personal fördelad efter kön och anställning

Kostnader redovisas uppdelat på områdena utbildning på grundnivå, avancerad nivå, konstnärligt utvecklingsarbete och konstnärlig forskning. I sammanställningen över väsentliga uppgifter, se avsnitt 7, redovisas både volymer och kostnader över en femårsperiod.

Konstnärlig forskning

Konstfacks styrelse beslutade den 10 oktober 2017 om att inte ge en sammanhållen återslaggning av vetenskapliga refereegranskade publikationer i årsredovisningen för 2017. Konstfack har en policy för forskningspublicering, men alla publikationer – eller kostnaden för framställandet av dessa – kan dock inte redovisas för 2017 på ett rättvisande sätt. Högskolestyrelsen har därför beslutat att Konstfack inte ska redovisa uppgifter om prestationer och kostnader för framställandet av refereegranskade vetenskapliga publikationer delat på antalet publicerade publikationer.

Konstfack har sedan december 2008 anställt doktorander i samarbete med andra lärosäten. Vid utgången av 2017 hade högskolan fyra anställda doktorander. Nedan redovisas kostnader per doktorand, beräknat som årsarbetskrafter. Kostnaderna avser direkta kostnader, fördelade högskolegemensamma kostnader och kostnader för stödverksamhet.

Kostnad per doktorand (årsarbetskrafter)	Belopp i tkr	2017	2016	2015
Summa kostnader		3 668	3 481	2 790
Antal årsarbetskrafter, doktorand		4,3	3,9	3,6
Kostnad per årsarbetskraft		853	893	775

Samverkan

Konstfack redovisar i enlighet med beslut i högskolestyrelsen några aktiviteter med relevans för samverkan.

Nedan redovisas kostnad för vårutställning i relation till antal besökare.

Belopp i kr	2017	2016	2015
Summa kostnader	1 315 611	1 063 392	1 038 115
Antal besökare, ca*	14 000	12 600	13 000
Kostnad per besökare (kr)	94	84	80

*Totalt antal besök via huvudentrén. Antal besök under utställningsperioden minskas med antal besök under två referensmånader.

Varje år bjuder Institutionen för bild- och slöjdpedagogik in till konferens om forskning och utveckling inom bildpedagogik. 2017 års tema var *Uppdrag digitalisering – Mission possible! Två kunskapsdagar om digitalisering i bild- och slöjddämnet*. Nedan redovisas direkt bokförda kostnader per besökare, exklusive kostnader för ordinarie personal.

Belopp i kr	2017	2016	2015
Summa kostnader	49 757	61 218	67 571
Antal besökare, ca	475	326	380
Kostnad per besökare (kr)	105	188	178

Samfinansiering bidragsfinansierad verksamhet

Den redovisningsmodell som Konstfack tillämpar innebär att samfinansiering kan redovisas för externfinansierade projekt. Möjligheterna till detta är dock små inom forskningen där anslaget är litet och belastat av samfinansiering och fördelning av högskolegemensamma kostnader som redovisningsmodellen har synliggjort.

På ett litet lärosäte som Konstfack blir de indirekta kostnaderna procentuellt betydligt högre än vid ett större lärosäte med en större lönemassa att fördela dem på. Nedan redovisas kostnader för samfinansiering för forskningen. 2017 har den externfinansierade forskningsverksamheten minskat och därmed även samfinansieringen.

Belopp i tkr	2017	2016	2015
Forskning	441	940	1 119

Intäkter totalt

2017 uppgick Konstfacks totala intäkter, inklusive finansiella intäkter, till ca 181,8 mkr. Det är en ökning med ca 6,8 mkr jämfört med räkenskapsåret 2016.

Intäkterna av anslag har ökat med ca 6,7 mkr jämfört med 2016. Det förklaras främst av ökade intäkter från grundutbildningsanslaget med 6,6 mkr. Under året har ca 21 fler helårsstudenter avräknats mot anslaget, samtidigt som prestationsgraden, helårsprestationer/helårsstudenter, varit något högre än 2016. Anslagssparandet har minskat med drygt 0,4 mkr till ca 5,6 mkr.

Anslagen för konstnärlig forskning och lokalkostnader har endast ökat med pris- och löneomräkning.

Intäkter av avgifter och andra ersättningar har ökat med ca 1 mkr. Intäkterna från avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen uppgår 2017 till ca 2,1 mkr, knappt 0,2 mkr mer än 2016. Främsta förklaringen är ökade intäkter från materialavgifter och uthyrning av lokaler.

Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar har ökat med knappt 0,9 mkr jämfört med 2016. Främsta förklaringen är att intäkter från studieavgifter för avgiftsskyldiga studenter ökat med knappt 0,8 mkr. Antalet studieavgiftsskyldiga helårsstudenter har ökat med 2,2 under 2017, till totalt 6,3.

Intäkter av bidrag har minskat med 1 mkr jämfört med 2016. Största förändringen svarar intäkterna från externfinansierad verksamhet inom forskning med som minskat med ca 2,4 mkr. Inom grundutbildningsverksamheten har intäkterna ökat från SSES, Stockholm School of Entrepreneurship, stipendiefinansierad verksamhet samt anställningsstöd.

Bland finansieringen från statliga myndigheter och bolag har Vetenskapsrådet under 2017 bidragit med 1,1 mkr, en minskning med 0,9 mkr jämfört med 2016. Vinnova har under året finansierat forskning med drygt 0,2 mkr, vilket är en minskning med 1,6 mkr jämfört med 2016. Under 2017 har Energimyndigheten bidragit med 0,6 mkr.

Finansiella intäkterna 2017 består, liksom 2016, p.g.a. negativ ränta, av ränteintäkter från lån i Riksgäldskontoret för lån till anläggningstillgångar.

Nedan redovisas hur verksamheten har finansierats.

Belopp i tkr	2017	2016	2015
Anslag för grundutbildning	160 046	153 476	160 478
Anslag för konstnärlig forskning	9 513	9 371	8 259
Avgifter och andra ersättningar	7 140	6 114	6 642
Bidrag från statliga myndigheter och bolag	2 921	4 751	6 612
Bidrag från privata företag och organisationer	2 119	1 283	945
Finansiella intäkter	88	75	36
Totalt	181 827	175 070	182 972

Avgiftsbelagd verksamhet

Nedan särredovisas den avgiftsbelagda verksamheten.

	�ver-/underskott t.o.m. 2015	över-/underskott 2016	Intäkter 2017	Kostnader 2017	över-/underskott 2017	Ack. �ver-/underskott utgående 2017
Verksamhet						
Utbildning på grundnivå eller avancerad nivå						
Beställd utbildning	220	218	830	857	-27	411
Uppdrags- utbildning	-50	27	783	783	0	-23
Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter	-210	7	1 839	1 849	-10	-213
Summa	-40	252	3 452	3 489	-37	175
Verksamhet där krav på full kostnadstäckning inte gäller						
Upplåtande av bostadslägenhet, utbytesprogram	-2 501	-320	853	1 199	-346	-3 167

Konstfack hyr 20 bostadslägenheter från Vasakronan för andrahandsuthyrning till studenter inom utbytesprogram. Underskott uppstår för kostnader för hyresadministration och för att lägenheterna vissa perioder st r tomma. Detta täcks av anslagsmedel då uthyrning av studentbostäder inte omfattas av kravet på full kostnadstäckning.

Kostnader

Under räkenskapsåret 2017 uppgick Konstfacks totala kostnader, inklusive finansiella kostnader, till knappt 185 mkr, vilket  r 8 mkr högre än räkenskapsåret 2016.

Kostnader för personal har ökat med 4 mkr jämfört med 2016. Kostnadsökningen förklaras främst av följande större poster, ca:

- Lönerevision, 2,7 mkr
- Ökning av semester- och övertidsskuld, 1 mkr
- Minskad externfinansierad verksamhet, -0,9 mkr
- Ökning av övriga personalkostnader, 0,7 mkr

Kostnaden för premier till statens avtalsförsäkringar  r en betydande del av ökningen av personalkostnaderna, totalt ca 1 mkr.

Kostnader för lokaler har ökat med knappt 0,7 mkr jämfört med 2016. Kostnaden för ordinarie lokalhyror har ökat med 0,7 mkr, vilket främst förklaras av indexuppr kningar enligt hyreskontrakt. Tillfälliga lokalhyror och övriga lokalkostnader  r i stort sett oförändrade.

Övriga driftkostnader har ökat med drygt 2,6 mkr. Största avvikelserna svarar köpta utbildningst janster, materialkostnader och ökade kostnader för övergång till lönehantering via Statens servicecenter f r, tillsammans en ökning på ca 1,7 mkr.

Finansiella kostnader har ökat något jämfört med 2016, men består liksom 2016, p.g.a. negativ ränta, av räntekostnader för inestående medel på räntekontot i Riksgäldskontoret.

Kostnaderna för avskrivningar har ökat med knappt 0,7 mkr. Det är en effekt av större investeringar under de senaste åren, bland annat inom IT (serverrum m.m.), datorer och förbättringsutgifter på annans fastighet.

Kapitalförändring 2017

Årets kapitalförändring, -3,1 mkr, är totalt bättre än budgeterat. Intäkterna har ökat med knappt 6,8 mkr jämfört med 2016 och kostnaderna har ökat med 8 mkr. Det innebär att årets kapitalförändring är drygt 1,2 mkr lägre jämfört med 2016.

Kapitalförändringen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå är -2,6 mkr, bättre än budgeterat. Trots något lägre avräkning av grundutbildningsanslaget än beräknat, har detta parerats genom lägre kostnader än budgeterat. Forskningen redovisar en kapitalförändring på -0,5 mkr, bättre än beräknat. Detta är främst ett resultat av minskade kostnader för samfinansiering p.g.a. lägre externfinansierad forskningsverksamhet än vad som beräknades i budget för 2017.

Ekonomisk redovisning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Nedan redogörs för verksamhetens intäkter och kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå totalt

Belopp i tkr	2017	2016	2015
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	160 046	153 476	160 478
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	7 075	6 104	6 355
Intäkter av bidrag	2 421	1 045	861
Finansiella intäkter	88	75	36
Summa intäkter	169 630	160 700	167 730
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-96 260	-89 043	-89 849
Kostnader för lokaler	-42 694	-41 710	-42 374
Övriga driftkostnader	-27 999	-25 039	-23 822
Finansiella kostnader	-181	-163	-96
Avskrivningar	-5 100	-4 420	-4 173
Summa kostnader	-172 234	-160 375	-160 314
Verksamhetsutfall	-2 604	325	7 416
Transfereringar			
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	605	338	596
Lämnade bidrag	-605	-338	-596
Saldo transfereringar	0	0	0
Årets kapitalförändring	-2 604	325	7 416

Utbildning på grund- nivå och avancerad nivå enligt uppdrag i regleringsbrev	Belopp i tkr	2017	2016	2015
Verksamhetens intäkter				
Intäkter av anslag		160 046	153 476	160 478
Intäkter av avgifter och andra ersättningar		5 462	4 383	4 353
Intäkter av bidrag		2 421	1 045	861
Finansiella intäkter		88	75	36
Summa intäkter		168 017	158 979	165 728
Verksamhetens kostnader				
Kostnader för personal		-95 348	-88 328	-88 595
Kostnader för lokaler		-42 450	-41 462	-42 133
Övriga driftkostnader		-27 531	-24 540	-23 133
Finansiella kostnader		-181	-162	-96
Avskrivningar		-5 084	-4 407	-4 147
Summa kostnader		-170 594	-158 899	-158 104
Verksamhetsutfall		-2 577	80	7 624
Transfereringar				
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		605	338	596
Lämnade bidrag		-605	-338	-596
Saldo transfereringar		0	0	0
Årets kapitalförändring		-2 577	80	7 624

Uppdrags- verksamhet	Belopp i tkr	Beställd utbildning 1)			Uppdragsutbildning	
		2017	2016	2015	2017	2016
Verksamhetens intäkter						
Intäkter av anslag		0	0	0	0	0
Intäkter av avgifter och andra ersättningar		830	1 041	699	783	680
Intäkter av bidrag		0	0	0	0	0
Finansiella intäkter		0	0	0	0	0
Summa intäkter		830	1 041	699	783	680
Verksamhetens kostnader						
Kostnader för personal		-306	-307	-334	-606	-408
Kostnader för lokaler		-106	-105	-109	-138	-143
Övriga driftkostnader		-433	-402	-452	-35	-97
Finansiella kostnader		0	0	0	0	-1
Avskrivningar		-12	-9	-12	-4	-4
Summa kostnader		-857	-823	-907	-783	-653
Årets kapitalförändring		-27	218	-208	0	27

1) Avser utbildning, enligt avtal, åt Södertörns högskola.

Uppdragsutbildning Under 2017 har Konstfack fortsatt anordnat poänggivande uppdragsutbildning åt Skolverket inom ramen för det s.k. Lärarlyftet. Utbildningen är en fortsättning på den utbildning som påbörjades redan under hösten 2008. Utbildningen under 2017 har motsvarat 7,6 helårsstudenter, 4,3 färre än 2016.

Ekonomisk redovisning för konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå Nedan redogörs för resultatutvecklingen för konstnärlig forskning. Anslaget för konstnärlig forskning ökar 2017 endast med pris- och löneomräkning.

Externa intäkter för forskningsprojekt har minskat med ca 2,4 mkr jämfört med 2016. De fyra största projekten under 2017 har tillsammans haft ca 2,5 mkr i intäkter, vilket är större delen av intäkterna för bidragsfinansierad forskning, totalt ca 2,6 mkr.

De fyra stora projekten var *KKS-projekt Avans 15/Design bortom tjänst och produkt – utbildning för nya perspektiv på designyrken* som stöds av KK-stiftelsen, *Smart ljus* som stöds av Energimyndigheten samt *Narrativa processer i mellanrum* och *HAPTICA* som båda stöds av Vetenskapsrådet.

Forskningen redovisar en kapitalförändring 2017 på ca -0,5 mkr. Konstnärlig forskning har ett ackumulerat underskott på ca 1,8 mkr. Med den permanenta anslagsförstärkningen för konstnärlig forskning från och med 2018 kommer underskottet att täckas.

Konstfack bedriver ingen uppdragsforskning.

Belopp i tkr	2017	2016	2015
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	9 513	9 371	8 259
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	65	10	287
Intäkter av bidrag	2 619	4 989	6 696
Finansiella intäkter	0	0	0
Summa	12 197	14 370	15 242
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-9 274	-12 484	-12 398
Kostnader för lokaler	-944	-1 275	-1 120
Övriga driftkostnader	-2 345	-2 663	-2 988
Finansiella kostnader	-11	-10	-5
Avskrivningar	-160	-155	-133
Summa	-12 734	-16 587	-16 644
Verksamhetsutfall	-537	-2 217	-1 402
Transfereringar			
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	409	2 170	2 509
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	0	100	0
Lämnade bidrag	-409	-2 270	-2 509
Saldo transfereringar	0	0	0
Årets kapitalförändring	-537	-2 217	-1 402

Myndighetskapitalets utveckling Nedan redovisas sammansättningen av myndighetskapitalet samt förändringar under de senaste tre räkenskapsåren.

Belopp i tkr	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	Konstnärlig forskning	Summa myndighetskapital
Ingående myndighetskapital 2015-01-01	13 087	2 406	15 493
Kapitalförändring 2015	7 416	-1 402	6 014
Utgående balans 2015-12-31	20 503	1 004	21 507
Kapitalförändring 2016	325	-2 217	-1 892
Utgående balans 2016-12-31	20 828	-1 213	19 615
Kapitalförändring 2017	-2 604	-537	-3 141
Utgående balans 2017-12-31	18 224	-1 750	16 474

Stiftelseförvaltning Konstfack förvaltar, genom anknuten förvaltning, elva stiftelser*, vars avkastning ska delas ut som stipendier till Konstfacks studenter och även i mindre omfattning till lärare. Stiftelserna är egna juridiska personer. På uppdrag av Konstfack sköter Kammarkollegiet den ekonomiska förvaltningen av stiftelserna. Tillgångarna är till övervägande delen placerade i Kammarkollegiets aktie- och räntekonsortium. Konstfack administrerar övrig hantering, som beslut om och utdelning av stipendier.

I tabellen nedan redogörs för stiftelsernas totala bokförda värde, marknadsvärde och avkastning för de senaste tre åren

Belopp i tkr	2017	2016	2015
Bokfört värde	24 373	24 160	16 212
Marknadsvärde	71 111	67 807	57 000
Avkastning	2 489	2 474	2 103

*Varav en stiftelse bildats under hösten 2015 genom en donation i ett arv, som inte ingår i siffrorna för 2015.

EKONOMISK REDOVISNING

6.1 Resultaträkning

Belopp i tkr	Noter	17-01-01- 17-12-31	16-01-01- 16-12-31
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	169 559	162 847
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	7 140	6 114
Intäkter av bidrag	3	5 040	6 034
Finansiella intäkter	4	88	75
Summa		181 827	175 070
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-105 534	-101 527
Kostnader för lokaler	6	-43 638	-42 985
Övriga driftkostnader	7	-30 344	-27 702
Finansiella kostnader	4	-192	-173
Avskrivningar	8	-5 260	-4 575
Summa		-184 968	-176 962
Verksamhetsutfall		-3 141	-1 892
Transfereringar			
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		1 014	2 508
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		0	100
Lämnade bidrag		-1 014	-2 608
Saldo transfereringar		0	0
Årets kapitalförändring	9	-3 141	-1 892

6.2 Balansräkning

Belopp i tkr			
Tillgångar	Noter	2017-12-31	2016-12-31
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		222	409
Summa immateriella anläggningstillgångar	8	222	409
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet		6 405	6 931
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		12 620	10 731
Summa materiella anläggningstillgångar	8	19 025	17 662
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		448	179
Fordringar hos andra myndigheter		3 653	3 169
Övriga kortfristiga fordringar		41	56
Summa kortfristiga fordringar		4 142	3 404
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		12 093	11 856
Upplupna bidragsintäkter		210	113
Summa periodavgränsningsposter	10	12 303	11 969
Avräkning med statsverket	11	-5 580	-6 028
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	12	29 544	31 818
Kassa		0	12
Summa kassa och bank		29 544	31 830
Summa tillgångar		59 656	59 246

Belopp i tkr			
Kapital och skulder	Noter	2017-12-31	2016-12-31
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring		19 615	21 507
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	9	-3 141	-1 892
Summa myndighetskapital	13	16 474	19 615
Avsättningar			
Övriga avsättningar		1 268	1 467
Summa avsättningar	14	1 268	1 467
Lån i Riksgäldskontoret			
Lån i Riksgäldskontoret	15	17 944	17 463
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		3 085	2 478
Leverantörsskulder	16	5 332	2 949
Övriga kortfristiga skulder	17	2 598	2 464
Summa skulder m.m.		28 959	25 354
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		6 586	5 389
Oförbrukade bidrag		5 166	5 737
Övriga förutbetalda intäkter		1 203	1 684
Summa periodavgränsningsposter	18	12 955	12 810
Summa kapital och skulder		59 656	59 246

6.3 Anslagsredovisning

Anslag	Benämning	Ingående överförings- belopp	Årets tilldelning enligt regle- ringsbrev	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överförings- belopp
	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (ramanslag)					
16 2:53 001	Takbelopp (ram)	6 028	158 283	164 311	-158 731	5 580
	Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå (ramanslag)					
16 2:54 001	Basresurs (ram)	0	9 513	9 513	-9 513	0
	Särskilda medel till universitet och högskolor (ramanslag)					
16 2:65 031	Lokalkostnader (ram)	0	1 315	1 315	-1 315	0
	Totalt	6 028	169 111	175 139	-169 559	5 580
Finansiella villkor	För universitet och högskolor görs undantag från bestämmelserna om avräkning av anslag enligt anslagsförordningen (2011:223). Avräkning av anslag och anslagsposter ska ske i samband med de månatliga utbetalningarna till respektive lärosätes räntekonto i Riksgäldskontoret.					
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	Konstfack har ett takbelopp för utbildning på grundnivå och avancerad nivå som för 2017 uppgår till 158 283 tkr, en ökning med 2,9 mkr jämfört med 2016. Ersättning för helårsstudenter och helårsprestationer beräknas på grundval av redovisning i högskolans studentregister. Eventuell mellanskillnad mellan avräknade överföringar till räntekontot och den slutgiltiga anslagsbelastningen, högst takbeloppet, redovisas som ett anslagssparande. Helårsprestationer respektive outnyttjat takbelopp, till ett värde av högst tio procent av takbeloppet, får sparas till nästa budgetår. I avsnitt 6.4, underlag för beräkning av grundutbildningsanslag, framgår att Konstfack uppnår takbeloppet och minskar anslagssparandet med drygt 0,4 mkr.					
Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	Konstfack har tilldelats ett anslag för konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå för 2017 på 9 513 tkr. Anslaget har erhållits i tolfte delar under året. Avräkning mot anslag har skett i samband med de månatliga utbetalningarna till högskolans räntekonto.					
Särskilda medel till universitet och högskolor	Konstfack har ett mindre anslag för lokalkostnader som för 2017 uppgår till 1 315 tkr.					

6.4 Underlag för beräkning av grundutbildningsanslag

Tabell 1

Redovisning av antal helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR)

Utfall avseende perioden 2017-01-01 – 2017-12-31

	Utfall HST	Utfall HPR	HST Ersättning (tkr)	HPR Ersättning (tkr)	Utfall total ersättning
Utbildningsområde					
Humaniora/samhällsvetenskap	15,28	12,42	478	253	731
Undervisning	40,96	38,84	1 560	1 549	3 109
Verksamhetsförlagd utbildning	17,13	19,95	924	1 045	1 969
Design	331,54	282,22	50 155	26 012	76 167
Konst	260,43	217,44	55 931	20 048	75 979
Summa	665,34	570,87	109 048	48 907	157 955
Takbelopp (tkr)					158 283
Redovisningen visar att Konstfack kommer under takbeloppet med (tkr)					-328

Tabell 2

Beräkning av anslagssparande och överproduktion (tkr)

A. Tillgängliga medel	
Årets takbelopp	158 283
Ingående anslagssparande	6 028
Summa (A)	164 311
B. Utfall totalt för utbildning på grundnivå och avancerad nivå	
Ersättning för HPR från december 2016	776
Utfall total ersättning enligt tabell 1	157 955
Summa (B)	158 731
Summa (A-B)	5 580

Tabell
Anslagssparande

Totalt utgående anslagssparande (A-B)	5 580
Utgående anslagssparande	5 580

Tabell
Överproduktion

Total utgående överproduktion	0
Utgående överproduktion	0

6.5 Redovisnings- och värderingsprinciper

Tillämpade
redovisnings-
principer

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, anslagsförordningen (2011:223) och förordningen (1993:1153) om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor.

Konstfacks redovisning följer god redovisningssed såsom den kommer till uttryck i förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring.

Fordringarna har tagits upp till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. I de fall faktura eller motsvarande inkommit efter fastställd brytdag (2018-01-05) eller när fordrings- eller skuldbeloppet inte är exakt känt när bokslutet upprättas, redovisas beloppen som periodavgränsningsposter. Övriga händelser tas upp som fordringar respektive skulder.

Poster som överstiger ett halvt prisbasbelopp enligt socialförsäkringsbalken (2010:110), exklusive moms, redovisas som periodavgränsningsposter. För 2017 innebär detta ett belopp motsvarande 22 400 kronor.

Avvikelse från
generella ekonomi-
administrativa
regler

Konstfack tillämpar Sveriges universitets- och högskoleförbunds (SUHF) modell för full kostnadstäckning. Modellen innebär ökad transparens i redovisningen och skall ge en mer rättvisande bild av högskolans olika verksamhetsområden. I regleringsbrevet för universitet och högskolor för 2017 görs undantag från följande bestämmelser:

- Om avräkning av anslag enligt anslagsförordningen (2011:223). Avräkning mot anslag och anslagsposter för medel som utbetalas till lärosätenas räntekonton i Riksgäldskontoret skall ske i samband med de månatliga utbetalningarna till respektive lärosätes räntekonto i Riksgäldskontoret.

- Om kravet på redovisning av väsentliga uppgifter enligt 2 kap 4§ förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Uppgifter skall redovisas som framgår av avsnitt 7, sammanställning av väsentliga uppgifter.

- Om kravet enligt 2 kap 4§ förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att i årsredovisningen upprätta en finansieringsanalys.

- Undantag medges från 7 § anslagsförordningen på så sätt att lärosätet får överföra såväl överproduktion som outnyttjat takbelopp (anslagssparande) till ett värde av högst tio procent av takbeloppet till efterföljande budgetår utan att särskilt begära regeringens medgivande.

- Undantag från 2 kap. 1 § första stycket och 3 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) om finansiering av anläggningstillgångar enligt följande.

- En anläggningstillgång som används i myndighetens verksamhet får helt eller delvis finansieras med bidrag som har mottagits från icke-statliga givare. Detta gäller även för bidrag från statliga bidragsgivare under förutsättning att bidraget har tilldelats för ändamålet.

- Undantag medges från 25 a § andra och tredje stycket avgiftsförordningen (1992:191) om disposition av inkomster från avgiftsbelagd verksamhet. Uppgår det ackumulerade överskottet till mer än 10 procent av den avgiftsbelagda verk-

samhetens omsättning under räkenskapsåret, skall det i årsredovisningen framgå hur överskottet skall disponeras. Har det uppkommit ett underskott i en avgiftsbelagd verksamhet som inte täcks av ett balanserat överskott från tidigare räkenskapsår ska det i årsredovisningen lämnas ett förslag till regeringen om hur underskottet ska täckas.

Anläggnings- tillgångar

Tillgångar som överskrider ett halvt prisbasbelopp enligt socialförsäkringsbalken (2010:110) och med en ekonomisk livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar. Objekt som utgör en fungerande enhet och vars sammanlagda anskaffningsvärde uppgår till över ett halvt prisbasbelopp klassificeras även de som anläggningstillgång.

För 2017 är beloppsgränsen 22 400 kronor och motsvarande för 2016 är 22 150 kronor.

Anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar enligt plan.

Tillämpade avskrivningstider

Maskiner, tekniska anläggningar	8 år
Inredning	10 år
Presentationsutrustning, fotoutrustning	3 år
Datorer och kringutrustning	3 år
Kontorsmaskiner	3 år
Utrustning för fastighetsskötsel	3 år
Övriga inventarier	3–10 år

Konstfack har för närvarande en avskrivningstid på 10 år för förbättringsutgift på annans fastighet.

Ny-, om- och tillbyggnad på annans fastighet redovisas som förbättringsutgift på annans fastighet om enskilt objekt uppgår till minst ett halvt prisbasbelopp enligt socialförsäkringsbalken (2010:110) och minst tre års ekonomisk livslängd. För 2017 innebär detta 22 400 kronor, och för 2016 22 150 kronor.

Som förbättringsutgift på annans fastighet redovisas reparations- och underhållskostnader överstigande 100 tkr med en livslängd överstigande tre år.

Se vidare not 8.

6.6 Styrelse 2017

Utbetalda arvoden och andra ersättningar till styrelseledamöter	Av regeringen utsedda ledamöter		
	Kristina Rennerstedt, ordförande	33	Kungliga Operan AB Teateralliansen AB Sveriges Radio AB
Styrelseledamöters andra styrelse-uppdrag och statliga uppdrag	Maria Lantz, rektor	1 062	Statens Konstråd Länsstyrelsen Stockholm Universitetskanslersämbetet Mats Bäcker AB
	Nina Beckmann (fr.o.m. 2017-05-01)	11	Grafikens Hus AB Wonderwall AB
	Peter Bergman (t.o.m. 2017-04-30)	6	-
	Daniel Ewerman	17	Arkitektur- och Designcentrum Energimyndigheten Custellence Enterprise AB Ewerman Design Strategy AB
	Tone Hansen (t.o.m. 2017-04-30)	6	-
	Dan Karlholm (fr.o.m. 2017-05-01)	11	-
	Marielle Nakunzi	17	-
	Erik Nymansson (fr.o.m. 2017-05-01)	11	Domarnämnden Valmyndighetens nämnd, ers
	Joanna Sandell (fr.o.m. 2017-05-01)	11	-
	Lars Thulin (t.o.m. 2017-04-30)	6	Samtliga bolag inom koncernen Yggdrasil AB
	Cecilia Widenheim (t.o.m. 2017-04-30)	6	Statens museum for kunst, Köpenhamn
	Niclas Östlind	17	-
Representanter för lärarna			
	Tina Carlsson	487	-
	Loulou Cherinet	459	-
	Katja Pettersson	195	Stenebyskolan/GU
Representanter för studenter			
	Mostyn de Beer (t.o.m. 2017-12-31)	17	-
	Emelie Renvert	17	-
	Inga Tsernova	17	-

6.7 Redovisning av sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro

I nedanstående tabell redovisas de anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till total ordinarie arbetstid. I tabellen redovisas också andel av total sjukfrånvaro som uppgår till 60 dagar eller mer, sjukfrånvaro fördelat på kön samt sjukfrånvaro för anställda i åldrarna 29 år eller yngre*, 30 – 49 år och 50 år eller äldre i förhållande till respektive åldersgrupps sammanlagda ordinarie arbetstid.

Sjukfrånvaro	2017	2016
Total sjukfrånvaro	4,3 %	3,8 %
Andel långtidssjuka, av ovanstående redovisade sjukfrånvaro (60 dagar eller mer)	52,5 %	58,2 %
Sjukfrånvaro bland kvinnor	6,0 %	5,6 %
Sjukfrånvaro bland män	1,6 %	1,2 %
Sjukfrånvaro bland anställda – 29 år	*	*
Sjukfrånvaro bland anställda 30 – 49 år	5,1 %	3,9 %
Sjukfrånvaro bland anställda – 50 år	3,6 %	4,7 %

Den totala sjukfrånvaron har ökat från föregående år med 0,5 procentenhet till 4,3 %. Störst är sjukfrånvaron bland kvinnor och i åldersgruppen 30 – 49 år. Andelen långtidssjuka har minskat under året.

* Sjukfrånvaro för anställda i åldrarna 29 år eller yngre redovisas ej då antalet är färre än 10.

6.8 Noter till resultat- och balansräkning

Nedan redovisas noter till resultat- och balansräkning. Beloppen anges i tusentals kronor (tkr) om ej annat anges. Om ej annat anges görs nedan jämförelser med perioden 1 januari - 31 december 2016, räkenskapsåret 2016.

1. Intäkter av anslag	I tabellen redovisas avräknade anslag.	2017	2016
	Takbelopp	158 731	152 181
	Lokalkostnader	1 315	1 295
	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	160 046	153 476
	Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	9 513	9 371
	Totalt	169 559	162 847

Avräkningen av antalet helårsstudenter har ökat med ca 21 jämfört med 2016, vilket innebär att avräkningen av grundutbildningsanslaget är drygt 6,5 mkr högre. Prestationsgraden (hpr/hst) är 2017 något högre än 2016. Detta innebär sammantaget att anslagssparandet minskar med drygt 0,4 mkr 2017. För avräkning av anslagen, se vidare avsnitt 6.3 och 6.4.

2. Intäkter av avgifter och andra ersättningar		2017	2016
	Materialavgifter	1 250	1 129
	Kopieringskort och utskrifter	146	171
	Litteratur och kompendier	40	17
	Uthyrning av lokaler	513	358
	Övrigt	136	248
	Avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen	2 085	1 923
	Anmälings- och studieavgifter*	1 871	1 113
	Beställd utbildning	830	1 041
	Uppdragsutbildning	783	680
	Realisationsvinst inventarier	141	168
	Uthyrning av studentbostäder	852	871
	Övriga avgifter och ersättningar	578	318
	Totalt	7 140	6 114

*Motsvarar intäkter från tjänsteexport.

Intäkter av avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen uppgår 2017 till knappt 2,1 mkr, 150 tkr mer än 2016. Ökningen beror främst på ökade intäkter från materialavgifter och uthyrning av lokaler.

Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar har ökat med knappt 0,9 mkr jämfört med 2016. Främst är det ett resultat av ökade intäkter från studieavgiftsfinansierad verksamhet med knappt 0,8 mkr. Intäkterna avseende beställd utbildning avser utbildning åt Södertörns högskola och har minskat något. Uppdragsutbildningen avser utbildning åt Skolverket inom ramen för det s.k. Lärarlyftet och har varit något högre jämfört med 2016.

3. Intäkter av bidrag	Bidrag från:	2017	2016
	Statliga myndigheter och bolag	2 921	4 751
	Privata företag och övriga organisationer	2 119	1 283
	Totalt	5 040	6 034

Intäkter av bidrag har minskat med 1 mkr jämfört med 2016. Externfinansierad verksamhet inom forskning har minskat med knappt 2,4 mkr. Inom grundutbildningen har intäkterna ökat för stipendieverksamheten och för anställningsstöd.

Bland finansieringen från statliga myndigheter och bolag har Vetenskapsrådet under 2017 bidragit med 1,1 mkr, en minskning med 0,9 mkr jämfört med 2016. Vinnova har under året finansierat forskning med drygt 0,2 mkr, vilket är en minskning med 1,6 mkr jämfört med 2016. Under 2017 har Energimyndigheten bidragit med 0,6 mkr.

4. Finansiella intäkter och kostnader		2017	2016
	Finansiella intäkter:		
	- Ränta på lån i Riksgäldskontoret	87	71
	- Övriga finansiella intäkter	1	4
	Summa finansiella intäkter	88	75
	Finansiella kostnader:		
	- Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	186	163
	- Övriga finansiella kostnader	6	10
	Summa finansiella kostnader	192	173

Ränteintäkterna består, p.g.a. negativ ränta, av intäkter från lån i Riksgäldskontoret för lån till anläggningstillgångar.

Räntekostnaderna består, p.g.a. negativ ränta, av kostnader för inestående medel på räntekontot i Riksgäldskontoret.

5. Kostnader för personal	2017	2016
Löner exkl. arbetsgivaravgifter m.m.*	70 205	68 322
Arbetsgivaravgifter	21 529	21 157
Premier för statliga avtalsförsäkringar	7 028	6 022
Övriga personalkostnader	6 772	6 026
Totalt	105 534	101 527

*Härav arvoden till styrelsen, arvoden nämnder och övriga arvoden uppdragstagare

	479	520
--	-----	-----

Kostnader för personal har ökat med 4 mkr jämfört med 2016. Kostnadsökningen förklaras främst av följande större poster, ca:

- Lönerevision, 2,7 mkr
- Ökning av semester- och övertidsskuld, 1 mkr
- Minskad externfinansierad verksamhet, -0,9 mkr
- Ökning av övriga personalkostnader, 0,7 mkr

Kostnaden för premier till statens avtalsförsäkringar är en betydande del av ökningen av personalkostnaderna, totalt ca 1 mkr.

6. Kostnader för lokaler	2017	2016
Totalt	43 638	42 985

Kostnader för lokaler har ökat med knappt 0,7 mkr jämfört med 2016. Kostnaden för ordinarie lokalhyror har ökat med 0,7 mkr, vilket främst förklaras av indexuppräknningar enligt hyreskontrakt. Tillfälliga lokalhyror och övriga lokalkostnader är i stort sett oförändrade.

7. Övriga driftkostnader	2017	2016
Totalt	30 344	27 702

Övriga driftkostnader har ökat med drygt 2,6 mkr. Största avvikelserna svarar köpta utbildningstjänster, materialkostnader och ökade kostnader för övergång till lönehantering via Statens servicecenter för, tillsammans en ökning på ca 1,7 mkr.

8. Avskrivningar immateriella och materiella anläggningstillgångar	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	2017	2016
	Ingående anskaffningsvärde	2 891	2 784
	Årets anskaffningar	24	107
	Utgående anskaffningsvärde	2 915	2 891
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-2 482	-2 194
	Årets avskrivningar	-211	-288
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 693	-2 482
	Utgående bokfört värde	222	409
	Förbättringsutgifter på annans fastighet	2017	2016
	Ingående anskaffningsvärde	50 984	49 403
	Årets anskaffningar	467	1 581
	Anskaffningsvärde avyttrat/utrangerat	-83	0
	Utgående anskaffningsvärde	51 368	50 984
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-44 053	-43 068
	Årets avskrivningar	-993	-985
	Ackumulerade avskrivningar avyttrat/utrangerat	83	0
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-44 963	-44 053
	Utgående bokfört värde	6 405	6 931
	Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2017	2016
	Ingående anskaffningsvärde	63 103	60 505
	Årets anskaffningar	6 034	6 150
	Anskaffningsvärde avyttrat/utrangerat	-3 428	-3 552
	Utgående anskaffningsvärde	65 709	63 103
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-52 372	-52 600
	Årets avskrivningar	-4 056	-3 302
	Ackumulerade avskrivningar avyttrat/utrangerat	3 339	3 530
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-53 089	-52 372
	Utgående bokfört värde	12 620	10 731

9. Årets kapitalförändring	2017	2016
Grundutbildning anslagsfinansierad verksamhet	-2 556	45
Grundutbildning avgiftsfinansierad verksamhet	-48	280
Grundutbildning bidragsfinansierad verksamhet	0	0
Grundutbildning totalt	-2 604	325
Konstnärlig forskning anslagsfinansierad verksamhet	-512	-2 248
Konstnärlig forskning bidragsfinansierad verksamhet	-25	31
Konstnärlig forskning totalt	-537	-2 217
Totalt	-3 141	-1 892

För kommentarer till årets kapitalförändring 2017, se not 13.

10. Periodavgränsningsposter (tillgång)	2017	2016
Förutbetalda hyreskostnader	10 467	10 283
Övriga förutbetalda kostnader	1 626	1 573
Förutbetalda kostnader	12 093	11 856
Upplupna bidragsintäkter	210	113
Totalt	12 303	11 969

Posten har endast ökat med ca 0,3 mkr. Största ökningen svarar förutbetalda hyror för med en ökning på knappt 0,2 mkr, vilket beror på indexuppräknningar av hyreskontrakten.

11. Avräkning med statsverket	2017	2016
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-6 028	-2 821
Redovisat mot anslag	169 559	162 847
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-169 111	-166 054
Fordringar/skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-5 580	-6 028

12. Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2017	2016
Räntekonto hos Riksgäldskontoret	29 544	31 818

Konstfack har fr.o.m. 2015 ingen räntekontokredit hos Riksgäldskontoret.

13. Myndighetskapital

Tabell Kapitalförändring per område

Verksamhet	Balanserad kapitalförändring	Årets kapitalförändring	Summa
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå			
Utbildning enligt uppdrag i regleringsbrev	20 631	-2 567	18 064
Uppdragsverksamhet	197	-37	160
Summa	20 828	-2 604	18 224
Forskning och utbildning på forskarnivå			
Forskning och utbildning på forskarnivå	-1 213	-537	-1 750
Uppdragsverksamhet	0	0	0
Summa	-1 213	-537	-1 750

Förändring av myndighetskapitalet	Balanserad kapitalförändring			Kapitalförändring enligt resultat- räkningen	Summa
	Anslags- finansierad verksamhet	Avgifts- finansierad verksamhet	Bidrags- finansierad verksamhet		
A Ingående balans 2017	21 644	-11	-126	-1 892	19 615
Föregående års kapital- förändring	-2 203	280	31	1 892	0
Årets kapital- förändring				-3 141	-3 141
B Summa årets förändring	-2 203	280	31	-1 249	-3 141
C Utgående balans 2017	19 441	269	-95	-3 141	16 474

Kapitalförändring
2017

Årets kapitalförändring, -3,1 mkr, är totalt bättre än budgeterat. Intäkterna har ökat med knappt 6,8 mkr jämfört med 2016 och kostnaderna har ökat med 8 mkr. Det innebär att årets kapitalförändring är drygt 1,2 mkr lägre jämfört med 2016.

Kapitalförändringen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå är -2,6 mkr, bättre än budgeterat. Trots något lägre avräkning av grundutbildningsanslaget än beräknat, har detta parerats genom lägre kostnader än budgeterat. Forskningen redovisar en kapitalförändring på -0,5 mkr, bättre än beräknat. Detta är främst ett resultat av minskade kostnader för samfinansiering p.g.a. lägre externfinansierad forskningsverksamhet än vad som beräknades i budget för 2017.

Förslag till disposition av ackumulerat överskott Konstfack redovisar ett ackumulerat överskott på ca 16,5 mkr. Konstnärlig forskning har ett ackumulerat underskott på drygt 1,7 mkr, vilket kommer att regleras under 2018.

Resterande överskott, ca 18,2 mkr, avser grundutbildningen. Högskolestyrelsen har fattat beslut om principer för storleken på Konstfacks myndighetskapital och för grundutbildningen bör det ligga kring 10 % av innevarande års kostnader med en avvikelse på +/- ca 2 % enstaka år. Kvarvarande överskott per 2017-12-31 utgör ca 10,6 %. Delar av detta kommer att användas under 2018 som en del av budgeten.

14. Avsättningar 2017 2016

Övriga avsättningar

Ingående balans, totalt	1 467	1 738
Årets avsättningar	209	206
Använt under året	-408	-477

Utgående balans	1 268	1 467
-----------------	-------	-------

Övriga avsättningar avser avsättning av medel för lokalt omställningsarbete.

15. Lån i Riksgäldskontoret 2017 2016

Ingående balans	17 463	14 134
-----------------	--------	--------

Nyupptagna lån	5 994	7 983
Amorteringar	-5 513	-4 654

Utgående balans	17 944	17 463
-----------------	--------	--------

Låneram i Riksgäldskontoret

Beviljad låneram	23 000	20 000
Utnyttjad låneram	17 944	17 463

16. Leverantörsskulder 2017 2016

Leverantörsskulder totalt	5 332	2 949
Härav leverantörsskulder avseende investeringar	1 015	456

Leverantörsskulder har ökat med knappt 2,4 mkr jämfört med 2016.

Leverantörsskulder avseende investeringar har ökat med knappt 0,6 mkr och övriga leverantörsskulder har ökat med 1,8 mkr. Förklaringen till ökningen av leverantörsskulder är att hänföra till större inköp av varor och tjänster sent under året.

17. Övriga kortfristiga skulder 2017 2016

Totalt	2 598	2 464
--------	-------	-------

Övriga kortfristiga skulder har ökat med drygt 0,1 mkr. Främsta förklaringen är att kvarstående ej utdelad avkastning från Konstfacks stiftelser ökat med knappt 0,2 mkr mellan åren.

18. Period-
avgränsnings-
poster (skuld)

	2017	2016
Upplupna löner och arvoden	707	537
Upplupen semesterlön och övertid	3 145	2 487
Upplupna arbetsgivaravgifter m.m.	1 877	1 441
Övriga upplupna kostnader	857	924
Summa upplupna kostnader	6 586	5 389
Inomstatliga oförbrukade bidrag*	5 071	4 738
Utomstatliga oförbrukade bidrag	95	999
Summa oförbrukade bidrag	5 166	5 737
Övriga förutbetalda intäkter - inomstatliga	802	939
Övriga förutbetalda intäkter - utomstatliga	401	745
Summa övriga förutbetalda intäkter	1 203	1 684
Totalt	12 955	12 810

Upplupna kostnader har minskat med 1,2 mkr. Främsta förklaringen är att semester- och övertidsskulden har ökat med 1 mkr, en effekt av en ökning av antalet outtagna semesterdagar. Övriga upplupna kostnader har ökat med knappt 0,2 mkr, främst en effekt av ökad avsättning för lönerevision för perioden oktober - december. Oförbrukade bidrag har totalt minskat med knappt 0,6 mkr. Detta förklaras främst av en minskning av oförbrukat bidrag från Energimyndigheten med ca 0,4 mkr.

Övriga förutbetalda intäkter har minskat med knappt 0,5 mkr, vilket beror på en minskning av oförbrukade medel från Skolverket för Lärarlyftet.

*Upplysning ska lämnas om hur stor del av posten inomstatliga oförbrukade bidrag som förväntas tas i anspråk inom nedan angivna tidsintervall. Posten omfattar 2017 14 och 2016 15 verksamhetsprojekt och för varje projekt har gjorts en individuell bedömning av hur medlen beräknas förbrukas.

Dessutom ingår bidrag från UHR som ska betalas ut till studieavgiftsskyldiga studenter.

	Totalt	0-3 mån	3-12 mån	1-3 år	Mer än 3 år
2017	5 071	1 119	2 209	1 743	0
2016	4 738	813	2 197	1 728	0

7. Sammanställning över väsentliga uppgifter

	2017	2016	2015	2014	2013		
Utbildning och forskning	Totalt antal helårsstudenter	665	644	681	693	659	
	Kostnad per helårsstudent	257	247	232	236	239	
	Totalt antal helårsprestationer	571	548	633	569	601	
	Kostnad per helårsprestation	299	290	250	287	261	
	Totalt antal avgiftsskyldiga studenter (HST)	6,3	4,1	4,5	4,6	4,4	
	Totalt antal nyantagna doktorander	1	0	3	0	0	
	- varav andel kvinnor (%)	0	0	33	0	0	
	- varav andel män (%)	100	0	67	0	0	
	Totalt antal doktorander med någon aktivitet	5	4	4	4	3	
	- varav andel kvinnor (%)	40	50	50	75	100	
	- varav andel män (%)	60	50	50	25	0	
	Totalt antal doktorander med doktorandanställning (årsarbetskrafter.)	4,3	3,9	3,6	2,3	3	
	Totalt antal doktorander med utbildningsbidrag (årsarbetskrafter)	0	0	0	0	0	
	Genomsnittlig studietid för licentiatexamen	0	0	0	0	0	
	Genomsnittlig studietid för doktorsexamen	0	0	0	0	0	
	Totalt antal doktorsexamina	0	0	0	0	0	
	Totalt antal licentiatexamina	0	0	0	0	0	
	Totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer 1)	0	0	0	0	0	
	Kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation 1)	0	0	0	0	0	
	Personal 2)	Totalt antal årsarbetskrafter	167	144	148	146	135
		Medelantal anställda	191	201	212	213	193
		- varav andel kvinnor (%)	60	61	61	64	63
		- varav andel män (%)	40	39	39	36	37
		Totalt antal lärare (årsarbetskrafter)	85	72	72	74	68
		- varav andel kvinnor (%)	57	61	55	57	57
		- varav andel män (%)	43	39	45	43	43
Antal disputerade lärare (årsarbetskrafter)		19	18	15	14	13	
- varav andel kvinnor (%)		59	60	50	55	47	
- varav andel män (%)		41	40	50	45	53	
Antal professorer (årsarbetskrafter)		12	14	12	13	13	
- varav andel kvinnor (%)		56	63	68	72	61	
- varav andel män (%)		44	37	32	28	39	
Ekonomi		Intäkter totalt (mkr), varav utbildning på grundnivå o avancerad nivå (mkr)	181,8	175,1	183,0	176,9	163,2
	- varav andel anslag (%)	169,6	160,7	167,7	164,1	152,6	
	- varav andel externa intäkter (%)	94	96	96	94	94	
	- varav andel externa intäkter (%)	6	4	4	6	6	
	forskning o utbildning på forskarnivå (mkr)	12,2	14,4	15,3	12,9	10,6	
	- varav andel anslag (%)	78	65	54	64	71	
	- varav andel externa intäkter (%)	22	35	46	36	29	
	Kostnader totalt (mkr)	184,9	177,0	177,0	177,9	169,7	
	- varav andel personal (%)	57	57	58	55	54	
	- varav andel lokaler (%)	24	24	25	24	25	
	Lokalkostnader per kvm (kr) 3)	2 168	2 135	2 145	2 271	2 298	
	- varav andel av justerade totala kostnader (%) 3)	25,3	26,1	26,2	27,6	29,2	
	Balansomslutning (mkr),	59,7	59,2	56,8	48,5	54,3	
	- varav oförbrukade bidrag	5,2	5,7	4,1	3,8	2,5	
	- varav årets kapitalförändring	-3,1	-1,9	6,0	-0,9	-6,5	
	- varav myndighetskapital (inklusive årets kapitalförändring)	16,5	19,6	21,5	15,5	16,4	

Enligt regleringsbrevet för 2017 undantas universitet och högskolor från kravet på redovisning av väsentliga uppgifter enligt 2 kap. 4§ förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Istället ska ovanstående uppgifter redovisas.

- 1) Konstfack bedriver främst konstnärlig forskning och rutiner saknas för sådan redovisning. Konstfacks högskolestyrelse beslutade vid sitt sammanträde 2017-10-10 att inte redovisa uppgifter om prestationer och kostnader för framställandet av referee-granskade vetenskapliga publikationer delat på antalet publicerade publikationer i årsredovisningen.
- 2) Medeltal anställda är baserat på mätperioderna mars och oktober. I gruppen lärare ingår prefekter, däremot inte amanuenser och doktorander, vilket är en anpassning efter lärosäten nationellt.

2017 års ökning av årsarbetskraft förklaras främst av gruppen gästlärare (17 års-arbetskrafter) som tidigare år ingått i s.k. minirapportering (vilket inte redovisas som årsarbetskraft). Det är ett resultat av att timanställningar ersatts med anslagna månadsanställningar.

Fr.o.m. 2017 hämtas årsarbetskraft ur lönesystemet Primulas beräkning per befattningskategori (går ej att identifiera individer och kön). Vi har dock upptäckt att systemet har svårt att beakta alla variabler (t ex att en person kan ha två anställningar samtidigt under en och samma månad). Detta har justerats efter jämförelse med andra underlag på individnivå.

Årsarbetskraft fördelat över lärare och kön baseras istället på andel av arbetad tid på individnivå 2017 (manuell beräkning). Vi kommer att ta upp frågan med Statens servicecenter om bättre möjlighet att få ut korrekt, jämförbar statistik.
- 3) Redovisas i enlighet med SUHF:s rekommendationer om lokalkostnader i den del som avser sammanställning av lokalkostnader, enligt bilaga 2 till rekommendationerna (REK 2014:1, dnr 14/069).

Styrelsens
underskrifter

Styrelsen för Konstfack har idag beslutat att godkänna
årsredovisning 2017 för Konstfack.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av
verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och
myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm 2018-02-13

Kristina Rennerstedt
Ordförande

Maria Lantz
rektor

Nina Beckmann

Tina Carlsson

Loulou Cherinet

Daniel Ewerman

Dan Karlholm

Marielle Nakunzi

Erik Nymansson

Katja Pettersson

Emelie Renvert

Joanna Sandell

Inga Tsernova

Niclas Östlind

KONSTFACK
University of Arts, Crafts and Design

LM Ericssons väg 14
Box 3601, 126 27 Stockholm
Telefon 08-450 41 00
www.konstfack.se